PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК V ГРУДЕНЬ — DECEMBER, 1964. ЧИСЛО 12

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ

РІК V
Ч. 12

ГРУДЕНЬ, 1964
Виходить раз у місяць
Видає
Союз Українок Канади
Редагує Редакційна Колегія

Наталя Когуська, редакторка; Анна Токарик, голова Союзу; Ольга Войценко, Тоня Горохович, Оленка Негрич.

Передплату висилати на адресу:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

PROMIN

DECEMBER, 1964
Monthly Publication
Published by
VOL. V
No. 12

Ukrainian Women's Ass'n of Canada
Edited by Editorial Committee
Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada $3.50
Subscription in other countries 4.00
Single copy ..... .40

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

Редакція застерігає собі право скорочувати дописи. Дописи, які поміщуються в інших часописах, редакція містити не обіцює — уникаємо повторювання.

Не поміщені рукописи редакція не звертає, хіба за спеціяльним, згори зазначеним застереженням.

В ЦІМ ЧИСЛІ:

Любомир Дмитренко — Айстри 1
На порозі першого 5-ліття 1
З Конвенції Федерації Етнічної Преси 2
Т. Горохович — Виховні вартости традицій 3
Прот. Юрій Цукорник — Роковини Лист. Зриву 6
І. Боднарчук — Після першої зустрічі 8
Ірина Коцюбинська — Любов, повага, тепла дружба 9
Ніна Кузьменко — Осінь 10
Микола Дубина — Соломія Крушельницька 11
С. Пауш — В 10-ліття Фундації ім. Н. Кобринської 14
Ol'ha Woycenko — Josef Oleskow — A Man of Vision and Action 15
До особливої уваги 19
Н. Лиса — Інтерв'ю 20
Наше здоров'я 21
Для дітей 22
Е. Чайковська з окружного з'їзду 24
А. Сарчук — Звіт Пров. З'їзду 25
Вісти з централі 27
Громадська і родинна хроніка 28
Н Сенів — Домашнє господарство 31
О. Семчук — Народна вишивка 31

ПРИДБАЛИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

Добр. Л. Боднарчук — Саскатун — 2
Пані П. Клюкевич — Венкувер, Б. К. — 1
Пані А. Москалюк — Вінніпег — 1
Пані Т. Козунь — Нипавин, Саск. — 1
Пані Анна Бойко — Торонто — 1
Пані О. Михайлишин — Форт Вілліям. Онт. — 1
Пані А. Шевель — Вінніпег — 1
Добр. Г. Костюк — Монтреал — 1
Панна Анна Фігус — Торонто — 1
Панна Надія Гавриш — Торонто — 1
Пані А. Сарчук — Вінніпег — 1
Пані Марія Гаук — Принс Альберт, Саск. — 1

На обкладинці Оксана Бричь. Світлина взята в передодень виступу співачки у „Запорожці за Дунаєм" в ролі Одарки — Оперету ставив Український Театр у Вінніпегу в днях 5, 6, 7 і 8-го листопада 1964 р.

Український Технічно-Господарський Інститут почав друкувати монументальний твір проф. Костя Кононенка

УКРАЇНА І РОСІЯ

Соціяльно-економічні підстави української національної ідеї. Автор аналізує взаємини між Україною і Москвою від революції в 1917 р. по 1960 р., спираючися на стислих даних з царини сільського господарства, промисловости і фінансів, та доказує прямо безприкладну московську експлуатацію нашої Вітчизни. Твір проф. Кононенка є першим у нашій науковій літературі, який аж так обширно на багатьох сотнях сторінок в ясному викладі зображує московський колоніялізм на Україні і тимто мусить бути настільною книгою в хаті кожного українця для власного повного усвідомлення дій на Рідних Землях і для сповнювання національного обовязку — кожночасного поширювання правди про Україну серед чужинців при допомозі наукових доказів. З огляду на великі кошти друку цієї надзвичайно цінної книги розписуємо передплату на неї в ціні 10 дол. — за один примірник. Окремо прохаємо наші організації в скорому часі фундувати її для українських і чужинецьких бібліотек, бо наклад дуже малий. Книга має появитися при кінці цього року. Передплату просимо надсилати з допискою „Кононенко" на адресу:

Ukrainisches Technish-Wirtschaftliches Institut
Bayerische Staatsbank, München
Bankkonto Nr. 1832 "Kononenko".

LEARN HAIRDRESSING

Easy monthly tuition plan now available. Train in Winnipeg's newest Beauty School. Latest methods taught. Remember... your success depends on your teaching staff and yourself. Instructors: Mrs. Thomson, Mrs. Bobei, Mrs. Schultz.

ENROLL NOW! WRITE OR CALL

POLLOCK BEAUTY SCHOOL

Modern Beauty Culture & Hairdressing Training Centre
244 SMITH ST. — Corner Graham — WH. 2-0606
1 Block East of Eaton's — Elevator Service

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК V ГРУДЕНЬ, 1964 Ч. 12

На порозі першого 5-ліття

З наступним 1956-тим роком в м. січні наша організація Союз Українок Канади зустрічатиме перше 5-ліття свого журнала „Промінь". Скільки ж думок насувається з того приводу! Як живо постають перед очима події, образи — такі свіжі, памятні, коли по появі першого числа, почали наспівати до редакції листи, повні радісного піднесення, збудження, прихильні оцінки числа; не бракувало й сумнівів: якими будуть дальші числа і чи взагалі будуть... Чи стане в нас сили вдержати журнал?..

І ось перед нами пятиліття! Де ділись пять років? Все це ж, здається, діялось рік тому. І як зустрічатиме членство Союзу, ціла наша організація як така, це знаменне 5-ліття журнала — радісно? з почуттям вдоволення? з осудом? чи сповнились надії? чи оправдує себе журнал? а головне — чи сповняє він завдання, до якого покликаний?

Не легко писати про власну працю, чи навіть керму тією працею — хай про неї скажуть інші. За пять років часу журнал виявив своє обличчя. Він був таким, на що спроможні були його сили, не лише редакції, але й фінансової сторони, моральної піддержки членства Союзу та читачів.

Та все таки тих перших пять років не були легкими для тих, що за появу кожного числа несли відповідальність. Не були легкими з кількох причин: журнал потребував різнородности та фахових авторів-співробітників різних ділянок, яких спочатку у нас не було; друге — в початкових роках журнал невідомий і не кожний ставиться до нього з довірям, а по третє — читачі... Живемо в переломовій добі — коли старше покоління українського жіноцтва так сильно живе своїм українським світом часів українського піонерства, молодше покоління, хоч і володіє українською мовою і письмом, хоч і живе плеканими дома традиціями українськими, живе також більше новим світом та подіями; і третя група читачів з новішої імміграції — люди з вишуканим смаком в літературі, в публіцистиці, в мистецтві, навіть і в громадськости. І хоч журнал не в силі задоволити особисто кожного читача, однак своїм змістом він мусить відповідати добі, відчувати життя, всі його нюанси і тією „золотою серединою" шукати дороги до серця своїх читачів, то є знайти стиль, мову, добір матеріялів. Завданням журнала є також підносити рівень своїх читачів, особливо тих, які час від часу озиваються, що стиль для них затяжкий, що мова інша, не така, як вони звикли говорити...

І так пять років біля редагування журнала — це пять років безперервних змагань за його життя, за його ріст, за його вартости; пять років, дуже часто надлюдських зусиль, мозольних трудів і намагань подати читачеві найбільш корисне — те, що гріє серце рідним теплом, що поїть його рідними соками, що чарує запахом „євшан-зілля"...

Наш журнал пройшов пять років життя і його існування в першій мірі треба завдячувати членству Союзу Українок Канади на місцях, яке, крім першої кампанія перед появою журнала, провело три успішніх кампаній за новими передплатниками, проводили збірки на фонди, складали пожертви на пресовий фонд, без якого журнал не в силі був би вдержатись при життю.

А друге — існування журнала треба завдя-

Любомир Дмитренко

Айстри

Айстри... Поезія смутку й журби...
Квіти морозу... Ключі журавлинні...
Мабуть, і я сумував би, якби
В лісі фіялка не стрілася нині.

Міцно на дубі тримається мідь,
Та сухозлітка вже падає з клена,
І відчувається: між верховіть
Скоро шухне заверюха шалена.

Раптом — як в попелі іскра жива,
Наче весни посланиця чудова.
Тут де давно вже зів'яла трава,
Де розпрощалася з літом діброва.

Квітка фіялки крізь листя і мох
Вперто пробилась, мов промінь надії...
Квітка маленька з тобою удвох
Підем назустріч зимовій завії!

З КОНВЕНЦІЇ ФЕДЕРАЦІЇ ЕТНІЧНОЇ ПРЕСИ КАНАДИ

При кінці м. жовтня — 23-24 1964 р. відбувалась у Торонто чергова конвенція редакторів і представників преси різних етнічних груп, в приміщенні Гармони Клаб. В Конвенції — в ділових частинах брало участь поверх 40 представників різних часописів.

Першого дня наради проходили діловим характером — відбулись звітування з діяльности управи. Президентом через останніх два роки був Бруно Тангунен з Торонто, який керував конвенцією. Головну управу Федерації творять два головні осередки Торонто-Вінніпеґ, та місце осідку президента є завжди центральним місцем Федерації. В пообідній сесії представники розбились на окремі комісії, на яких обговорювано проєкти праці Федерації. Дуже цікаву промову виголосив до учасників під час обіду дост. Іван Яремко — провінціяльний секретар і міністер громадянства провінції Онтеріо. (Промова буде поміщена в „Промені" в свій час).

Вечером відбувся в тім же приміщенні бенкет, на якім було багато гостей та представників федерального й провінціяльного уряду, які виступали з короткими промовами. На цім бенкеті Товариства Етнічної Преси м. Торонта вручували грамоту почесного на все життя членства дост. Іванові Яремкові, міністрові громадянства Онтеріо, оцінуючи його великі заслуги. Також було дано нагороду трьом торонтонським часописам за найкраще написані статті про провінцію Онтеріо — дві з тих нагород одержали українці — „Наша Мета" тижневик і журнал „Нові Дні".

В суботу в дообідній сесії здавали свої звідомлення з комісії, що засідали попереднього дня — редакційної і адміністраційної. Під час обіду учасники конференції заслухали доповідь дост. Рене Тремблей, міністра Горожанства й Іміґрації. Також були присутні два представники — члени Королівської Комісії в справі двомовности і двокультурности Канади, які провели учасникам ряд питань та подали деякі пояснення до ролі, завдань і праці Королівської Комісії.

Журнал „Промінь" репрезентували на конвенції — редакторка Наталя Когуська з Вінніпеґу і пані Калина Сакалюк — заст. голови Союзу Українок Канади з Торонто від видавництва. З українок на конвенції була присутня пані Маруся Климків — співредакторка журнала „Жіночий Світ" з Вінніпеґу.

Президентом на слідуючу каденцію зістав вибраний Ч. Е. Доячек з Вінніпеґу. Управа Федерації складається знов з членів двох головних осередків — Вінніпеґ-Торонто.

чувати працівникам пера, співробітникам-людям доброї волі, що давали свої цінні праці, подавали помічну руку редакції без ніякої грошевої винагороди: ось кільканадцять імен, яким журнал завдячує так багато: Олена Неґрич, яка в самому початку обняла редакцію англомовної частини, др. Якубовська, Ольга Войценко, мґр. Олександра Копач, проф. Євген Онацький, др. Д. Бучинський, Лариса Муровић, Галина Лазарук-Гендерсон, мґр. Тоня Горохович, Анна Токарик, голова Союзу Українок Канади, Марія Орищук, Степан Волинець, Поетка Олександра Черненко, проф. Н. Василенко-Полонська, Оксана Бринь, Роман Рахманний, Н. Сенів, і Комітет Мистецтва та Музею за взори вишивок та інші поодинокі одноразово поміщені імена визначних журналістів, чи знавців певної ділянки, поруч яких наша організація не може пройти в пятиліття не відчувши глибокої вдячности за моральну піддержку журнала, за його ще краще і світліше майбутнє.

І так роковини 5-ліття, починаючи від 1-го січня 1956 р. до січня 1966 року хай будуть роком „Променя". Відділи, членство, читачі: всі за скріплення журнала фінансово! Центральна Управа Союзу Українок Канади, яка клопочеться фінансуванням журнала разом з референткою журнала пані Ольгою Лукомською виготовлюють проєкт для проведення його на місцях.

І так хай праця наша в 5-ліття принесе нам бажані успіхи, а маючи їх, журнал зможе краще сповняти ту місію, для якої ми всі спільно покликали його.

Петро Горецький

Хочеться мати друзів...

Хочеться мати друзів більше
З ними у серці і дума глибша,
З ними чуттями не будеш убогий,
З ними і доля як поле розлоге.
З ними і мрія твоя пломениста,
З ними перейдеш дороги тернисті.
З ними світліше і зоряніш небо.
Дружба...
А більшого щастя не треба!

Тоня Горохович

Виховні вартості традицій

Важливість традицій

У народніх звичаях і традиціях та в мистецькій творчості відбивається вся історія народу, культурні впливи, що їх народ зазнавав, а все це віддзеркалює психологію і спосіб життя народу в минулому. Значить — традиція уможливлює творення культури народу, забезпечує тривкість нації, вічність її духа.

Наука каже (Віркандт, Мюір, Доуґалл), що наймогутнішим з усіх чинників, які формують націю, є гін до безсмертя, тобто до традиції, до зберігання спогадів, утривалених у пісні, леґенді, в іменах великих людей, в назвах шанованих місць тощо, які є неначе втіленням ідеалів нації. Тому то Й. Л. Джонсон, сучасний американець-журналіст, занепад моральности у житті теперішнього молодого американського покоління пояснює тим, що воно ставиться з цинізмом до своїх інституцій, що легковажить свої традиції.

Особливості української культури

Досліди підкреслюють високу й естетичну вартість української культури, її виразну самобутність. У всіх виявах нашого культурного життя, зокрема у релігійних обрядах, українці віддзеркалюють ідеалістичний світогляд. Візьмім кілька прикладів: Шевченко, Франко, Леся Українка уявляють поступ людства, його мораль, істоту вселюдської культури, в тому, щоб запанувала „вольна сім'я", „народів вольних коло", щоб Україна могла сповнити Боже післанництво, що духово розвинені, морально сильні індивідуальності потрібні на це, аби вони могли служити нації. Тому наш Кожем'яка, щоб перемогти змія обмотується клоччям, обливає себе смолою, аби зрівноважити свою силу із силою змія. Він бореться з ворогом у відкритому бою. Інакше ця боротьба змальована у польському народньому переказі. Крак вдягається у шкіру барана, наповнену сіркою. Змій наївшись шкіри, припадає до водопою і щойно тоді Крак його вбиває. Герої народних билін, заки перейшли на північ до москалів, черпали силу у власній душі, почали користуватись чарами, перекидатися у різні тварини, щоб здобути перемогу тоді, коли до них долучились елементи світосприймання московських племен. Дуже цікаві помічення можна робити на основі літератури. Всю нашу літературу, від найстарших пам'яток аж до найновішої творчости сучасних молодих авторів в Україні й заграницею, просякає вірність українському первневі — ідеалізмові, глибокому гуманізмові, прославленню духової сили людини. Згадані уже в попередніх гутірках перлини нашої літератури з Старої Доби „Поучення" Володимира Мономаха, „Слово про Ігорів похід", проповіді Кирила Турівського, літописи, „Слово о законі", Житія святих і багато інших вчать, що людина створена на Божу подобу, що вартість людини в її високій християнській етиці, моралі, великій гуманності. Християнська свобода волі заставляє людину відповідати за свої вчинки, вибирати поміж добром і злом і змагатися за перемогу добра в собі й своєму довкіллі.

Краса релігійних святкувань

Невичерпними джерелами виховної сили являються наші обряди і звичаї, пов'язані із релігійними святами. Непереможним чаром віє від них, вони, рік-річно з однаковою силою зворушують нас і в'яжуть із минулими поколіннями. Багато чинників сприяло красі наших звичаїв. Поширені вони на цілому просторі України викликують пошану і любов до носіїв традиції — до цілого народу. Тісно сплетені із щоденними заняттями колись ці звичаї були пов'язані із природою і працею на ріллі. В прообразах літа й зими, щорічного оживання і завмирання природи, бачимо перемогу сонця над темрявою, отже правди й добра над брехнею і злом. Згодом, коли запанувало християнство, церква використала давні звичаї і сполучила їх з новою вірою, з найбільшими християнськими святами. Таємничість, подих сірої давнини, глибокий символізм їх форм назавжди врізуються в пам'ять, викликують почуття приналежности до родини, народу. Згадуючи минуле, згадуємо тих, що були з нами: батьків, дідів, родичів.

Різдво й Великдень

У різдвяних і новорічних звичаях не лише підіймається високо релігійне і загальнолюдське почуття, але й відчуття національної солідарности, єдности. Такі елементи наших різдвяних звичаїв, як культ предків, як потреба ділити радість з іншими, бажання їм добра, краса співу колядок, гостинність, святість родини — усе це діє з небуденною конструктивною силою на формування характеру людини. А культ ро-

дових предків веде нас до розуміння традиції в житті цілого народу, звертає увагу на цілий народ, на його великих представників.

Ось обряди зв'язані із святкуванням Різдва: Кожний християнський народ святкує християнські свята. Але українські різдвяні традиції особливі своєю символікою і глибиною інтерпретації. У Свят-Вечір вся родина має бути дома. Всі святково прибрані, вичищені, прикрашені не тільки нутро хати, але й ціле господарство. Кутя, книш, свічка, подекуди ладан пахучою ниткою в'ється догори. Вичікування першої зірки й щойно тоді з молитвою сім'я засідає споживати спеціяльні, пісні страви.

Після вечері залишаються страви для душ предків. В останніх роках прийнявся звичай залишати при вечері вільні накриття для тих, що на вигнанні, чи що загинули в боротьбі за свободу. По вечері діти розносять страви до хрищених батьків, до рідних, до кумів, до бідних. У Свят-Вечір в деяких місцевостях ходять колядники, господарі їх частують, жертвують на національні потреби.

Наш народ завжди лучив прихід Спасителя на землю із своїм національним ідеалом — справедливого ладу, царства Божого на землі. А поети, відображуючи вірування народу у своїх поезіях, кажуть, що Христос родився вдруге в Україні, бо особливо її любив. Б. Антонич сповіщає, що Спаситель народився на санях у Лемківському містечку Дуклі: „. . .прийшли лемки у крисанях і принесли місяць круглий. . ." Не гроші, навіть не пахощі, несуть українські селяни Божій Дитині, а місяць круглий — символ чогось неземського, вияв великої любови, змагань людей до висот. Як бачимо, у цих переліченних звичаях збереглися прадавні первні хліборобського церемоніялу, сліди культу предків, християнські мотиви, почуття національної спільноти. Виховна вартість їх виступає вповні на тлі того убогого в символіку і позбавленого поезії, романтики, зматеріялізованого святкування Різдва, що його бачимо у нашому довкіллі, зокрема по великих містах. Це ж саме щодо Великодня. У ранному періоді творчости П. Тичина, як виразник містерії духа українського народу, бачить Божу Матір у ролі української матері, що ходить обніжками-межами наших піль, обганяючись від куль. І коли апостоли питали Марію, яким шляхом іти до Емауса, вона відповіла: „Не йдіть до Юдеї, вертайтесь з Галилеї. В Україну ідіть, заходьте в кожну хату, а чей вам там покажуть хоч тінь його розп'яту". Українська обрядовість, пов'язана із Різдвом, Новим роком, Водохрищами, Великоднем та взагалі з релігійними святами — це справжня опера.

Багатство пісенної культури

Українська народня пісня, приказки й прислів'я, перекази, повір'я, словом уся усна народня словесність — це багатюще джерело виховних вартостей. Соняшну погідність, глибоку життєрадісність чуємо в народній пісні, подібно як це бачимо у народній одежі, в кольорах вишивок. Піснею виявляє українець свою радість, нею він і розважає себе, сумуючи з нею виходив він на працю, з піснею працював він, з нею повертався додому. Образ того, чим у житті українського села була пісня, дав нам Шевченко у відомій поезії „Садок вишневий". Образ цей силою свого поетичного вислову завжди перед нами, він нагадує Україну і рідне село. Спів нерозривно зв'язаний із життям українців. Багатство народньої пісенної культури у нас настільки велике, що ще й досі всі наші композитори користуються нею, творячи нові музичні твори з приміненням найновішої музичної техніки. У нас поняття краси тісно пов'язане із поняттям моральности. Народня пісня в основу кохання кладе красу душі, тобто те, що для ідеаліста є єдино вартісне, бо вічне. Не може бути краси там, де нема добра. Тому й українці у відношенні до природи не користолюбиві, тому село наше „наче писанка", тому наші господині любуються в квітах, а хатнє нутро прикрашене багатьома видами народнього мистецтва, випрацьованого великими зусиллями народніх мистців.

Близьке співжиття з природою має в собі багато виховних елементів. Природа дає безліч нагод для поглиблення релігійних почувань, для розвитку естетичних відчувань, для збудження філософських роздумів. Все це виявилося також і в таких ділянках народнього мистецтва як будівництво, дереворізьба, ткацький промисл, кераміка, вишивка, у одязі взагалі, у народній пісні, танкові — словом у цілій етнографії, тобто тій ділянці культури, що її творять найширші народні маси.

Замилування до краси

Ужиткове народне мистецтво виявляє високий мистецький рівень. Візьмім хоч би прикрашування української хати. Всі форми прикрас свідчать про любов українців до краси, а посередньо про їх ідеалізм у підході до життя. Український селянин не шкодував ні праці, ні коштів на прикрасу хати, садиби. Спільна пра-

ця цілої родини над наданням своєму господарству індивідуальних рис, якнайкращого естетичного вигляду викликує радісний творчий настрій, а це спричинюється до постання тривкої гармонії в родині, скріплює родину міцними вузлами.

Збереження народнього одягу в його правильному стилевому вигляді — це також важливий виховний засіб. Естетика цього одягу впливає на замилування до краси, а з тим і до пошани свого народу, що такий чутливий на неї. Традиційний одяг українців, такий далекий від міської стандартности і дешевизни, подобається чужинцям, тому він служить успішним засобом культурної пропаганди, його треба популяризувати, уживаючи при відповідних нагодах. Слід тільки пам'ятати, що справжня краса його тільки в стилевості, назасміченій театральщиною і дешевою модернізацією.

З народньою піснею і одягом тісно сплетений танок. Він так спопуляризований в Америці й Канаді, що йому приписують в деякій мірі утримання великої кількости народженої в Канаді молоді при українських середовищах. Культура танку, нашого естетичного, багатого у форми вияву естетичних переживань, особливо актуальна серед молоді.

Помагаючи нашій молоді засвоїти в щоденному ужитті блискучі словесною формою і глибиною думки, прислів'я, приповідки, познайомивши їх із світом казок, леґенд, не тільки збагатимо їхню українську мову, але збудимо зацікавлення до мови свого народу під аспектами її своєрідности, філософії, відбитки духовости народу.

Прізвища й імена

Асиміляційний процес у великій мірі можна запримітити по зміні прізвищ та імен, по різних скороченнях їх, додатках, а то й по повній заміні своїх справжніх. Кожний народ має свої довгими століттями уживані імена, покоління передають їх з батьків на дітей й вони через це набирають якоїсь цінности й святости в деяких родах. Виплекується особлива пошана до імен, а з тим і цілої родинної традиції. Є імена, які зв'язані тільки з даним народом і нема їм відповідників в інших народах. Це надає спільноті певну окремішність, своєрідність; часто по іменах можна пізнати національність людини, кажуть, що ім'я надає навіть певні ознаки характеру особи. То ж ясно, що коли наступає зміна імен і прізвищ, тоді не тільки міняється національне обличчя даних людей, міняється також і характер. Людина, що має своє внутрішнє „я" скристалізоване, що відчуває себе колісцятком у ряді поколінь предків, що гордиться своїм походженням, така людина не зміняє свого імени, ні прізвища. Вони ж бо немов візитівка, що говорить про їх національну приналежність. Вирікаючись свого прізвища, людина дає доказ нехтування своїм родом, бажання виріктися своєї національної приналежности, перервати ланцюг у колі поколінь. Здатні міняти своє обличчя тільки люди нестійкого характеру, коньюнктуральні, менше вироблені. Але говорячи про зміну прізвищ і ймен, маємо на увазі не тільки фактичну зміну, але й ті випадки, коли батьки надають своїм дітям не українські імена, коли потурають дітям і не задають собі труду виплекати у них почуття національної гордости.

Окрему гутірку присвятимо ми справі збереження українського побуту. Він найбільше наражений на небезпеку асиміляції, одночасно відомо нам, що без зебереження національного характеру цього побуту, неможливо плянувати національного виховання взагалі.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС

НА ОПОВІДАННЯ ДЛЯ МОЛОДІ З КАНАДІЙСЬКОГО ЖИТТЯ

Центральна управа **Союзу Українок Канади** проголошує конкурс на оповідання для молоді з життя українців у Канаді. Розмір твору довільний (10 до 20 аркушів машинового друку). Час надсилання конкурсових праць до 1-го червня 1965 р.

Оповідання повинно бути написане читко, коли рукою, з подвійним відступом між рядками і проситься їх надсилати в трьох примірниках.

При висилці твору підписувати псевдонім, а в окремім листі подати псевдонім і правдиве імя. Листи будуть відкриті вже після того, як журі призначить нагороди.

Нагород в цім конкурсі призначено три перша $100.00, других дві по $50.00.

Готові твори висилати до централі Союзу Українок Канади з дописком на коверті „Літературний конкурс" на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
624 Upper Ottawa St., Hamilton, Ont.

Впреп. Прот. Юрій Цукорник

В 46-ТІ РОКОВИНИ ЛИСТОПАДОВОГО ЗРИВУ

(Доповідь виголошена в Інституті св. Володимира в Торонто 1-го листопада 1964 р.)

В історії нашої нації є події, які рік-річно згадуємо з пієтизмом та глибокою пошаною, бо вони творять нашу національну традицію. Однією з таких подій, є Всеукраїнське Свято 1-го листопада 1918 року, що стало важним моментом у житті цілого українського народу, як День Відродження Української державности на землях старо-української галицької волости.

Наш славний князь Володимир Великий, об'єднуючи по раз перший усі українські землі та племена під своїм державним скиптром-тризубом, прилучив в 981 році також т. зв. червенські городи до Київської Руси. Коли по смерти його сина, князя Ярослава Мудрого в 1054 році наступив поділ Київської Русі на малі князівства, у наслідок чого Галицька волость стала осібним князівством, вона дуже часто мусіла сама оборонятися від нападів поляків і мадярів, з якими сусідувала. Галицько-Володимирська Держава, побільшена 1200 р. з волинською землею проіснувала до половини 14-го століття. Ослаблена татарськими нападами, які в 1240 р. зруйнували цілковито київську державу, впала також і галицька держава через поляків і мадярів, які поміж себе поділили нашу галицьку землю. Коли повстав 1-ший розбір Польщі в 1772 р. тоді землі галицької держави з Карпатською Україно і пізніше з Зеленою Буковиною ввійшли в склад австро-угорської монархії.

Сьогодні 46 років тому 1-го листопада 1918 р. в дощевий осінний ранок наші українські військові частини, на чолі з полк. Дмитром Вітовським розброїли майже усі австрійські війська у Львові, а молоденький Січовий Стрілець Панківський завісив на Львівськім Ратуші наш синьо-жовтий прапор, як знак української державної влади над галицькою Україною, і тим закінчилося 500-літнє панування Польщі і в тому 146 років австрійської окупації. Наш рідний прапор звістив всьому світові, радісну подію, що по сотках літ неволі, на нашій землі заблисло Сонце Волі, що прокинувся віками поневолений наш народ, який проголосив цілому світові, що він став знова господарем у своїй хаті.

Живі учасники Листопада і я, один із тих свідків, тих пережитих славних днів, ще памятають, ту велику радість, де по селах і містах дзвонили дзвони, мов на Великдень, і скликали вірних до Церкви, що б подякувати Всевишньому за одержану Волю! Це був дійсно Великий День, День Воскресення України! — В цілій країні замаяли наші національні прапори, які наше рідне військо у перших боях на вулицях Львова охрестили своєю кровю і, з яким то рідним прапором йшли в бій і співали і зо співом умирали!.. Наш національний прапор у Львові звістив світові і нашим ворогам боротьбу, не тільки за галицьку землю між Сяном і Збручем, але за всю Україну, аж по Дін і Кавказ! — Для старшої ґенерації, Листопад 1918 р. і дальший його розвиток, це ще жива дійсність! А для нашого молодшого покоління, це частина Історії з світлих днів слави українського війська, яке то Свято сьогодні у вільному світі, стало Соборницьким Святом українського народу. Для зовнішнього світу Акт Листопада, став початком політичної гри території Західньої України, в якій брали участь: Варшава, Париж, Прага, Букарешт, Берлін і Вашінґтон, які то столиці держав світу, вели завзяту торговлю за наші землі аж до 1939 р. — Завдяки Франції, Галичину прилучено 1923 р. до Польщі.

В 2-гій світовій війні, Москва, одержавши всю можливу поміч від през. Америки, Рузвелта захопила не тільки землі України і землі тих держав, що нашу на куски розривали, але також землі Европи та Балкану. Акт 1-го Листопада у Львові, був би неможливий без попереднього проголошення Суверенної Української Народньої Республіки 22 січня 1918 р. і з датою проголошення Актом Злуки Земель України 22 січня 1919 року! І тому 1-ший Листопад став вступом до 3-тижневих боїв за Львів, вступом до 9-місячної війни в Краю, аж до часу коли під натиском узброєної Францією армії Галлера, надіслані, як добровольці Америкою до боротьби з большевиками, були поляками ужиті для боротьби з українським військом, яке повернувшись з австр. фронтів, більшість босих і без набоїв та зброї. Польські війська примусили наше 18 липня 1919 р. відступити від Львова і перейти річку Збруч, не з утечі поля бою, а щоб на території Великої України продовжува дальшу боротьбу, з гаслом „Через Київ до Львова"! Цієї мети через Денікінсько-російську, большевицьку і польську армію, не вдалося осягнути і сьогодні Київ і Львів перебувають в

соборній неволі. Українська Галицька Армія, яка з дієвою Армією Української Народньої Республіки разом займали і обороняли Київ, показала світові хрустального, відважного українського вояка, якого діти й внуки, у свій час підуть знова на заклик УПА — Армії, щоб докінчити почату Січовими Стрільцями 1918 р. боротьбу аж до остаточної Світлої Перемоги.

Наше славне жіноцтво також брало активну участь в боях за Рідний Край: Четар Степанівна Олена згинула в боях із своїм відділом під Львовом 1918 р. Хорунжий Галечко Софія, полягла в боях коло Винник. Десятник Дмитерко Ганя убита в боях 1918 р. Бабенко Віра, кур'єр — звязковий старшина, Армії ґен. Тютюнника і Гол. Отамана Сим. Петлюри (який був тоді в Тарнові) згинула мученичою смертю спаленою на вогні комуністами - чекістами 7 вересня 1921 р. Отаман - майор Соколовська Марія, командир Українських Повстанців, разом з братом сотником Юрієм Соколовським була замордована чекістами 28 лютого, 1918 р. коло Чернігова. Басарабова Ольга, дружина українського сотника галицької армії, як кур'єр українських націоналістів-повстанців була катована у вязниці Львова, Бригідках і згинула як мученица за Рідний Край 12 лютого, 1924 р. Тарасенко Маруся, 17-літня студентка ґімназії в Києві, як кур'єр штабу і повстанцями Уманя, Таращини і Липоveччини, арештована і була розстріляна 27 серпня 1923 р. Повстанських дівчат і жінок було багато, які походили з селян, міщан, дочок священиків і української шляхти. Вище наведені імена українських жінок, які боролись разом із своїми батьками й братами за Волю й кращу Долю України і ніколи не склали зброї. Їх діти й внуки також ніколи не зложуть зброї, а змагатимуться з ворогами за те, щоб воскресити світлу леґенду Листопадового Зриву і щоб підняти ту, „червону калину", яка сьогодні похилилась.

Сьогодні я клоню мою голову перде світлою памяттю моїх друзів-вояків, яких я вів в моїй технічній сотні з Залізної Дивізії ґен. Ол. Удовиченка в червні 1919 р. до бою, під Вапняркою, Шепитівкою та Вінницею з большевицькими наїздниками. Схиляю голову і перед тими сотками упавших в бою в „Чотирокутнику Смерти", при відвороті в Волочисках-Підволочисках, оточені навкруги ворогами і перестрілені московськими скорострілами, топились в болотах, а оставші при житті, були ми обезброєні поляками, відставлені до Тернополя, яких ляхи мов скотину зганяли в товарові вагони, і без всякої поживи і помочі раненим, відставляли до таборів Інтернованих: в Ланцут, Вадовиці, Торунь, Каліш і Шипіорно, а по часі перевели усіх до Східних Прус, бувшої німецької території до табору Стралково, відкілля, як де хто з голоду втікав, то поляки його стріляли мов собак. Це була відплата поляків за ту „Приятельську Угоду" ґен. Пілсудського з Гол. Отам. С. Петлюрою, якого поляки зрадили і підписали Ризський договір.

Перший Листопад, це світла Епопея українського народу і про неї та про Листопадових Героїв, повинен кожний памятати, у кого бється українське серце. Це дороговказ для майбутніх поколінь, як для наших братів в „Соборній неволі", так і для української еміґрації, де б вона не знаходилась, є святим обовязком передати родженій на чужині нашій молоді про Чин Листопаду. І хоч наша українська держава впала під ударами переважаючих сил наших ворогів, наш уряд в екзилі і наш народ не скапітулював і від своїх основних цілей він ніколи не відступить. За нашу політичну ідеологію т. є. Самостійність і Соборність України густо лилася й буде литися наша і ворожа кров так довго, поки ці принципи не будуть нашими сусідами визнані, та не буде відновлена Вільна, Соборна Українська Держава!

Перший Листопад, це був той ясний промінь сходячого Сонця, що освітив душу кожного українця. Одначе нам не сумувати по втраті волі, а треба мати сильну віру в перемогу Божої Правди, з якою напевно прийде світла побіда української правди, прийде час свободи для нашого народу. Вірмо свято в Бога, в Божу справедливість, а Всевишній Господь нам допоможе! Чи кому-небудь, хто памятає ще 1914 рік, могло тоді снитися, що за 4 роки пізніше, в дні 18 жовтня 1918 р. в залі Народнього Дому у Львові буде проголошена Українська Самостійна Держава?! А однак, за Божою поміччю це сталося!

Тому Листопадовий Зрив, не повинен бути для нас лише днем спомину Погибших наших Лицарів, коли в їх Світлу Память служимо по церквах Панахиди, і схиляємо наші Прапори, але цей день є Святом Всенародньої Радости і обрахунком національного сумління, — перевірки пройденого нами шляху боротьби і накреслення нових плянів, щоб остаточно виконати Заповіт нашого Пророка Тараса батька: „Повстати і кайдани порвати", і тоді спомянути його в вільній Україні!

І. Боднарчук

„Після першої зустрічі"

(З інтимних записок)

Коли дивлюсь на тебе, здається мені, що ти моя суджена. Так наче б то ми вже десь раз колись жили, кохались, розійшлись, а тепер знову зустрілись. Зустрілись окрадені долею перед брамою, що замикала нам дорогу в життя.

Я не знаю — сон це, чи дійсність? А чи тільки ремінісценція далеких відцвілих днів. Згадується мені рожеве надвечір'я на квітучому лузі: похила хатина в бурянах, на стріху сперті процесії, на воротях супровідні голосіння. (Ці голосіння так часто прибивались у моє причільне вікно). А потім добре пам'ятаю, як маленькою тебе мої батьки внесли в нашу хату, адоптованою сиріткою.

Не один мати гребінець поламала поки розчесала тебе і вплела у волосся синю стрічку. Пам'ятаєш? Ти ховалась під припічок. А потім пропала десь. Нашукались ми поки знайшли тебе. Ти сиділа на призьбі під похилою хатиною в бур'янах, на своїй батьківщині. Що тебе туди потягло? Як ти потрапила на стежку, що й кроками своїми не встигла ще зміряти? Батьки мої затурбувались цим. Як присвоїти тебе?..

Заклали стежечку терням — не помагало. Тоді порадились розібрати хатину. „Розібрати, щоб ані сліду по ній!.." — казали.

Скликали толоку. Як зібрались сусіди валити хату, ми взяли тебе за руки й повели на панський став. Забавляли. Вплели на голову з зеленого павутиння віночок, пісень наспівували. З-за діброви — дерев білілись кам'яні стіни економії, кумкали жаби, вмлівала пісня над ставом, а з-за церковці з між хрестів доносилось грімке — „Гей, р-р-р-уп!" Тріщали десь платви, обвалювались стіни, дудніла земля, знімалась курява понад хрести.

Я дивився на тебе в віночку, вирядженої як до шлюбу і в мене жаль груди стискав. Там десь осипаються стіни, падуть образи з-під стелі на землю. Упав сволок, що до нього прив'язана була твої колиска, материна пісня, і все це сховалось десь під румовищем. І ніколи ніде вже не оживе.

Багато ще разів пропадала ти із нашої хати і завжди знаходили ми тебе тут на румовищі. Стерчала ще тут похила причільна стіна й ти шукала тут захисту.

Але пройшли роки і ти якось прищепилась до нашого роду. Виросла, розвинулась, мов на межі яблуня-дичка. А тоді?...

Світ широкий, а мені нікуди було подітись від твого погляду. Ти сідала на кожну сторінку моєї книжки. Чіпалась за кожну букву. Я тобі ніколи цього не сказав, але й ніколи не прощу цього!

І тепер перед світом зраджу таємницю. Батько послав нас обидвоїх досапувати кукурудзу. Безмежне зелене поле під синім зенітом і навколо ані душі. Десь люди повтікали з поля, проступились, щоб дати змогу на цьому безмежному просторі віднайти себе. До обіду ми й словечком не озвались до себе. Співали тільки. І звідки в нас стільки тих пісень бралось?!

В обідню пору сиділи на межі під грушею, заслухані в казку життя, що перешіптував їй вітер на кущику дикого бузку. А потім вітерець змахнув зеленими крильцями і пурхнув у небо, аж сонце покотилось. Мені прослалась стежечка до плитяної кринички по воду. Напився та ще й захотілось тобі принести. У соняшниковий листочок зачерпнув води та поки доніс, вода розхлюпалась. Прийшов до тебе, з мокрим листочком, ти лежала горілиць з заплющеними очима до сонця. Обличчя твоє пестив сон. І тут прогнавши твій сон, я вчинив важкий гріх. Прикляк біля тебе, вогким листочком відволожив уста й поцілував. Ти широко відкрила очі. Обличчя твоє нахмурилось. В твоїх очах я побачив сльози.

— „Гріх братові сестру так цілувати!" — сказала ти крізь сльози. Я вибачився, але вгамувати твого плачу — не міг. Тоді сказав: „Хіба ти не тямиш? Забула? Я ж тобі не рідний. Не брат же ж я тобі. Забула, як батьки мої внесли тебе на руках в нашу хату — адоптували тебе сирітку..." Ти широко звела вії, як би збиралась кудись полетіти. Якийсь час сиділа задумана, а потім звелась на ноги, зірвала листочок з межі і межами, полями навпростець попливла зеленими хвилями трав. Аж проковтнув тебе небосхил. Ти пропала десь і більше до нас не повернулась.

І треба було великого потрясення неба й зрушення землі, щоб знову ми зустрілись. Зустрілись. Читаємо вирази облич і на слово не здобудемось. Нас адоптували. Увели в оксамитні палати, посадили за багаті столи, угощують, а ми дивимось кудись далеко, на похилий причілок в бур'янах; п'янкі від щастя, що промінням далекого материка огріває нашу душу — куди не ступимо, теплотою цією наповняється земля. Не любимо, як не розуміючи нас — співчувають нам!

ЛЮБОВ, ПОВАГА, ТЕПЛА ДРУЖБА ЄДНАЛИ ЇХ

(ДО 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ М. КОЦЮБИНСЬКОГО)

Його співуча, ясна душа так радісно сприймає життя! Ось сонячний промінь, мов золотий парус, то виринає, то зникає в гущавині зеленого листя. А хмаринка, легка й рожева, мчить по небу. Так і полетів би за нею ген-ген далеко... А тут ось, під кущем, у вогкій, зеленій, соковитій траві розпустилася фіялка. Михайло Михайлович обережно розгортає листя і милується цією скромною квіткою.

Йому сьогодні особливо радісно. Сонце світить надзвичайно ласкаво. Хочеться пустувати з дітьми, а то лягти горілиць на муріжок і слухати, як гудуть бджоли в білих пелюстках яблунь.

Ні, краще покликати Віру — свою невтомну, невсипущу подругу життя, яка в цей святковий весняний день порпається в саду біля розкішного куща бульденежу.

— Вірусю, спочинь трохи, — просить Михайло Михайлович.

Не всім випало щастя мати такого друга. Спільність думок, смаків, прагнень, культурного рівня, громадських навичок, поривань поєднувало подружжя Коцюбинських. Згадав, як вперше побачив на з'їзді в Києві у 1894 році цю чудову дівчину, після того, як відбула покарання у Варшавській цитаделі за розповсюдження нелеґальної літератури. „Прекрасне жіноче чоло, темне стрижене волосся до плечей і величезні сині очі, серйозні, що вдивляються уважно..."

Цей поетичний опис Віри Дейші, зроблений її товаришем по навчанню в Петербурзі — письменником В. В. Вересаєвим, постав в уяві Михайла Коцюбинського.

„Дякую тобі (слів мало) за те щастя, яке ти мені дала, — пише згодом Коцюбинський своїй дружині... — Ти дала мені багато гарного..., внесла тепло й світло в моє одиноке життя, приязнь щиру, високопробну приязнь, про яку я тільки міг марити".

Вірний товариш у житті письменника, прекрасна мати його дітей, помічник в літературній праці, перший слухач і критик його творів, автор статей з питань природознавства, активний громадський діяч — такою була Віра Устимівна, подруга Коцюбинського.

Михайло Михайлович любив усе ніжне, красиве і це зближувало його з дітьми, юнацтвом. Він добре себе почував в жіночому товаристві, бо якось особливо тонко, по-жіночому розумів

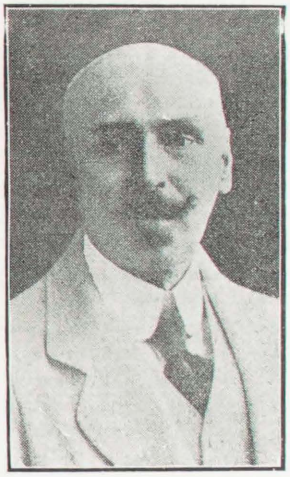

Михайло Коцюбинський

красу природи. Жіноча доля його вабить. Йому властиві ліричні підйоми. Він був романтиком в кращому розумінні цього слова.

Захоплювався Коцюбинський творчістю мужньої Лесі Українки. Слово поетеси кличе Коцюбинського. Її мужність, високі ідеали, чистота, непримиренність в боротьбі, оптимізм — взірець для нього.

Його дивує сила жіночої пристрасті в творах Ольги Кобилянської, цієї гірської орлиці. „Видно, що з Буковини, бо струнка, як смерека", — вітав він її. На теплу згадку про літературні зв'язки та особисту приязнь цих двох талановитих письменниць Коцюбинський одержує від них листівку з портретами двох подруг.

Геніяльність відомої української артистки Марії Костянтинівни Заньковецької, її чудова гра — полонили Коцюбинського. В ролі Тетяни з драми „Бондарівна" Марія Костянтинівна особливо подобалась Михайлу Михайловичу. Він не міг намилуватися нею...

„Коли б Ви побачили Заньковецьку, — згадував він, — Боже ти мій! Невже ж може бути більша артистка від неї? Це не гра, це переживання такі могутні, сумні або й веселі, що їх не забудеш ніколи!"

Марія Костянтинівна подарувала Коцюбинському своє фото в сценічному костюмі „Бондарівни" з власноручним написом. Це фото він повісив у їдальні своєї господи.

Дружнім словом підтримує він письменни-

цю Любов Олександрівну Яновську, авторку численних оповідань та драматичних п'єс, в яких брала участь Заньковецька, виконуючи головні ролі. Серед них особливим успіхом користувалися „Жертва", „На зелений клин", „Дзвін до церкви скликає, а сам у ній не буває".

Радо зустрів Коцюбинський в 1899 році у своєму чернігівському будиночку галицьку письменницю Наталю Іванівну Кобринську, яка на його запросини надіслала свої твори, частина яких була призначена для альманахів, що їх впорядкував Михайло Михайлович. Демократичні погляди письменниці сприяли тому, що між нею і Коцюбинським встановились теплі відносини, повні поваги.

Бажання зробити приємне завжди було властиве Михайлові Михайловичу. Як гостинний господар, приймав він артисток Сагуцьку й Потоцьку, що приїздили до Чернігова 1907 року разом з композитором Лисенком як учасниці великого концерту, організованого письменником. Пригадую, як батько зрізав з вазонів чудові червоні квіти антуріуму, щоб артистки могли прикрасити ними свої концертні сукні.

Почуття гордості й водночас неспокою викликала у Михайла Коцюбинського його молодша сестра — Ольга Михайлівна. Ця смілива, завзята дівчина з юнацьких років присвятила своє життя небезпечній праці професійного революціонера, з вічними переховуваннями, втечами з тюрем, перебуванням на нелегальному становищі під чужим ім'ям. Не раз брат виручав з біди цю „таємничу тету Олю", як ми її називали, бо з'являлась вона завжди раптово, поночі, під чорним вуалем і також раптово зникала, лишаючи почуття небезпеки і якийсь неспокій в родині. Таємниця тети Олі довго залишалась таємницею родини Коцюбинських.

Рятуючи сестру від довічного заслання у Сибір, Михайло Михайлович допоміг їй в 1908 році втекти за кордон з паспортом старшої сестри Лідії Михайлівни. І з того часу почало існувати в родині Коцюбинських дві Лідії Михайлівни. Під цим ім'ям обидві дожили свого віку.

Найкращі синівські почуття ніжності і поваги викликала у Михайла Михайловича його старенька, згорблена, сліпа мати. Завдяки піклуванню сина Глікерія Максимівна була оточена в нашій родині дбайливою теплотою і ніжністю. Найкраще яблуко, груша — то для бабуні. Книжку читаємо вголос — треба бабуню запросити, нехай послухає. Співаємо гуртом українських пісень під акомпанемент мами — просимо бабуню приєднатись до хору, у неї чудовий голос. Найкращий подарунок, який привіз батько з-за кордону — в першу чергу мамі, Глікерії Максимівні.

Михайло Михайлович турбувався про здоров'я матері, ділився з нею своїми задумами.

Бувало, сидять вони разом у бузковій альтанці, розмовляють. Щоб матері було приємно сидіти, він підмосить на лаву зеленої запашної травички. Вона пестить свого улюбленого сина. Він довірливо притулиться до неї, як в дитинстві...

Ірина Коцюбинська.

ОСІНЬ

Люблю я осінь — золоту вкраїнську осінь:
ранки морозяні і соняшні осінні дні.
У вирій журавлі ключами відлітають,
Шлючи останній свій поклін українській землі.

Стоїть перед очима в мене осінь —
Остання осінь там, у рідній стороні...
Серце стискає жаль —
Такої осени я не знайду на чужині.

Минуло вже чимало років з того часу,
І в кожнім році все бувала осінь... Але не та!
І певно знаю я, хоч як я довго жити буду
На чужині ніколи вже не буде осінь золота!

Сіре, затягнуте осіннє небо,
Дрібненький дощик землю полива,
Проміння сонця вигляне і зникне...
О, земле канадійська! Нова батьківщино,
Ти — не Україна моя!

Минають пори року й тут, як на Вкраїні,
Щороку й тут буває осінь, може й золота!
Але вона душі моєї не наповнить жаром...
О, осінь на чужині, це не рідна осінь!
Ні, не та!

Тож хай та золота Вкраїнська осінь
нас кличе до життя, до волі.
Нехай запалює любов'ю й єдність родить
тут, на чужині,
Щоб із весною ми, мов журавлі, вернулись
До дорогої, рідної землі.

І щоб весна ота прийшла якмога швидше,
Щоб із весною всі надії в нас воскресли знов.
Щоб межи нами згода народилась,
Надія, єдність і щоб воскресла любов.

І хай тоді нам буде кожна осінь
Здаватись золотом убраною у рідній стороні
І назавжди ми будем рівні серед рівних
На рідній, дорогій Українській землі.

Лондон, 1951 рік. **Ніна Кузьменко.**

Микола Дубина

Соломія Крушельницька

(Скорочено)

Поруч із славними іменами Карузо, Шаляпіна, Руффо і Бастіні золотими буквами в історії світового мистецтва записано й ім'я західноукраїнської співачки Соломії Крушельницької.

В кінці XIX і в першій чверті XX століття вона була гордістю сцен усіх знаменитих театрів світу. Її неповторний спів зачаровано слухали Львів і Тернопіль, Краків і Варшава, Тріест і Неаполь, перед її талантом схиляли голови Петербург і Одеса, Рим і Мадрід, Мілан і Париж, Відень і Буйнос-Айрес, Каїр і Александрія, Монтевідіо і Сант-Яго і ще багато, багато міст.

В репертуарі співачки було близько 60 опер — від Верді до Чайковського і від Вагнера до Мейєрбера, десятки романсів різних композицій і стилів, українські народні пісні.

За незрівняної краси лірико-драматичне сопрано діапазоном у три октави, геніяльну гру найбільш визначні світові критики і музикознавці називали її „одну серед жіночих постатей першої чверті XX віку найбільшою співачкою світу", „феноменальною", „неповторною", „ідеальною", „божественною", незабутньою Аїдою", „єдиною в світі Джіокондою", „найтрагічнішою Рахилею", „неповторною Галькою", „найчарівнішою Чі-Чіо-Сан", „великою силою музикальною, яку дала мистецтву українська земля".

Ось чому український народ по праву може гордитися Соломією Крушельницькою, як гордиться він Карпом Соленіком, Марком Кропивницьким, Марією Заньковецькою, Миколою Садовським, Панасом Саксаганським, Олександром Мишугою, Модестом Менцінським.

Народилася Соломія Амврозіївна Крушельницька 23 вересня 1872 року в селі Білявинцях (тепер Бучацького району, Тернопільської області), а виростала в селі білому під Тернополем, куди перебрався її батько. Звідси винесла вона глибоку повагу та любов до рідного краю, народу, його культури і чарівної пісні.

Багатодітна сім'я Крушельницьких ледве зводила кінці з кінцями, билася в нестатках і і боргах. Але в сім'ї панувала атмосфера, яка благотворно вплинула на розвиток малої Соломії. Тут любили музику, спів. Уже в ранньому дитинстві С. Крушельницька виявляла великі музикальні здібності. Вона успішно вчиться грати на фортепіяно, десяти років виступає в хорі

Соломія Крушельницька

„Руської бесіди" в Тернополі. Її батько, сільський священик, людина на свій час висококультурна, прогресивних поглядів, палкий прихильник Івана Франка та М. Павлика, організував у селі бібліотеку і хор, в роботі якого Соломія брала участь і яким деякий час навіть керувала. Тоді в неї був гарний і м'який альт, яким вона помітно виділялася серед своїх ровесників.

Після закінчення середньої школи в Тернополі, Соломія Крушельницька вступила до консерваторії галицького музичного товариства у Львові на відділ вокалу. Чудовим голосом великою любов'ю до музики, наполегливістю і працьовитістю Соломія звертає на себе загальну увагу. Професори Висоцький, Вшелячинський не знаходять слів похвали для своєї учениці.

Під час навчання в консерваторії С. Крушельницька часто виступала на концертах львівського музичного товариства „Боян". Хористи, як про це згадує професор Людкевич, виступи Крушельницької сприймали як взірець виконання багатьох пісень.

1893 року С. Крушельницька з винятковим успіхом (з медаллю і відзнакою) закінчила консерваторію. В її характериці читаємо: „Має всі дані, щоб стати окрасою навіть першорядної сцени. Обширної скалі дзвінкий і дуже приємного звуку голос, освіта музична, високе почуття краси, принадна зовнішність, сценічна постава.

Словом, всі прикмети, якими обдарувала її природа, заповідають їй в артистичному світі найкращу будучність..."

Двадцятирічною дівчиною С. Крушельницька з великим успіхом дебютує на сцені Львівського театру Скарбка в опері „Фаворитка" Доніцетті, виконуючи роль Леонори. Їй пропонують залишитись працювати в театрі, але молода, повна сил і енергії артистка горить бажанням удосконалювати свою вокальну і артистичну майстерність. „Здобути або дома не бути" — стало девізом життя Соломії.

Без засобів до життя, але з великою любовю до мистецтва, вона покидає рідний край. Восені 1893 року С. Крушельницька була вже в Мілані, поселившись у батьків знайомої їй італійської співачки Беллінчіоні. Вона вчиться співу у відомого професора Фавсти Креспі, гри і міміки — у професора Копті і незабаром стає їх улюбленою ученицею. Так, професор Креспі в автографі на фото, подарованому Крушельницькій в кінці другого року навчання, називали її найкраще вихованою і найбільш талановитою з усіх своїх учениць.

Пізніше, коли Крушельницька виступала на сцені в різних містах Італії, Креспі часто їздила туди, помилуватись своєю вихованкою.

Поряд з музичною наукою С. Крушельницька, перебуваючи в Мілані, підвищує і свою загальну освіту. Вона за порадою Окуневського, звертається листом до М. Павлика, щоб той допоміг їй глибше „зрозуміти світ і пізнати людей". Павлик радо відгукнувся на прохання співачки...

Знаючи, що талант розквітає в посиленій праці, С. Крушельницька наполегливо трудиться. Щоденно по пять-шість годин віддає вона музиці і співу, студіює твори з естетики, мистецтва, вивчає іноземні мови, (до речі, вона вільно володіла італійською, німецькою, іспанською, англійською, французькою, польською та іншими мовами)...

Соломія Крушельницька розділила долю високоталановитих мистців Західної України, відомих усьому світові співаків — Олександра Мишуги, Модеста Менцінського та інш., що майже все життя змушені були провести на чужих сценах. Мріям співачки виступати на українській сцені, в українському оперному репертуарі не судилося здійснитися.

Більшу частину свого життя Крушельницька провела на сценах Італії, була звязана творчою дружбою з великими співаками Карузо та Баттістіні, видатним диригентом Тосканіні, з композитором Пуччіні тощо.

Великим успіхом користувалися виступи С. Крушельницької як примадонни в операх „Фауст", „Аїда", „Трубадур", „Бал - маскарад", „Африканка", „Галька" та ін. під час її гастролей у Львові, в 1894 р. її свіже, винятково по силі, красі і виразності лірико-драматичне сопрано, її своєрідне трактування ролі, художня простота надзвичайно подобались слухачам.

В. Трієстському театрі „Феніце" в опері „Сила волі" („Форца дель дестіно") вона покорила не тільки італійців, а й закордонних музикознавців. Зявляється ряд статей, заміток в англійських, французьких, американських газетах про „тріумфальний" успіх Крушельницької. Це відкрило їй дорогу на сцену кращого в Європі Одеського оперного театру.

Після повернення з Одеси, Крушельницька виїжджає на гастролі до Південної Америки, де як примадонна виступає з великим успіхом усе літо. Взимку 1897 р. вона співала в Пармі в опері Пуччіні „Богема", пізніше в м. Удіне. Талант Крушельницької набуває всесвітнього визнання. Про неї з піетизмом і піднесеністю пишуть музикознавці Европи, Америки, Африки.

Великою подією в творчій біографії С. Крушельницької була поїздка на гастролі до Петербурга. Там С. Крушельницька співала в 1899-1900, 1900-1901 і 1901-1902 рр. у так званій петербурзькій „Італійській опері" і Маріїнському театрі головні ролі в опері „Євгеній Онегін", „Пікова дама", „Галька", „Аїда", „Отелло" „Бал-маскарад", „Трубадур", „Кармен", „Леонгріп", „Джіоконда", „Марія ді Роган" та ін.

Навесні 1902 р. Крушельницьку запрошує паризький театр „Насіонал дель Опера"...

В кінці 1902 р. Крушельницьку запрошує „Сан Карло", найбільш відомий театр Неаполя — міста співу. 17 січня 1903 р. співачка вперше виступила перед неаполітанською публікою досить вимогливою і глибоко обізнаною з вокальним мистецтвом, в ролі Аїди.

Після Неаполя артистка співає в Римі. Ось що відзначив з приводу прощальної вистави Крушельницької в Римі музичний журнал „Іль Тірсо" від 16 квітня 1905 р.: „Багато років великий зал „Констанца" не бачив стільки і таких глядачів. Вони нагадували публіку старовинних грецьких театрів — чутливу і завжди готову підняти до вершин слави того, в чиїй душі горить святий огонь мистецтва...

Це був вечір, який залишиться більш ніж пам'ятним у літописах римського театру. Пишний і величний, він, здавалося прийняв форму

якоїсь королівської маніфестації, щоб віддати всі почесті володарці світу, голос якої, сповнений поезії та захоплюючих чарів, лунав у Римі протягом 4-ох коротких місяців. З цими чарами з цією поезією наша публіка не хотіла вже розлучатися".

Римляни вручили Крушельницькій альбом, в якому найбільш видатні музикознавці, письменники і артисти записали свої враження. Відкривається альбом теплими словами, що належать композитору Джіакому Пуччіні і письменнику Габріелю д'Анунціо.

Весною 1903 року Крушельницька приїхала до Львова і виступила на концерті, влаштованому в користь будівництва українського театру. Про цей концерт згадує письменник Яцків.

„Це була рання весна, і люди прийшли з китицями пролісків і синіх фіялок. Коли Крушельницька проспівала арію з опери „Мефісто", зворушливу пісню Сольвейг Ґріга, а потім привільну Лисенкову „Як би мені, мамо, намисто", присутні закидали її квітами. А вона, така скромна і водночас величава, разом з нами зворушена до сліз, дякувала за виявлену їй пошану і любов, щаслива, що її мистецтво знаходить живий відгук в серцях людей.

Своїм надхненним співом Соломія Крушельницька завжди збуджувала в слухачів найкращі почуття, викликала глибоке хвилювання і нові думки, виховувала любов до краси і до людей. Її високе мистецтво приносило велику естетичну насолоду. Про неї говорили, що там, де вона проходила, виростали троянди і співали соловʼї. Видатні композитори присвячували їй свої твори, поети оспівували її в піснях. Вона стала національною гордістю свого народу.

Велика дружба звязувала С. Крушельницьку з І. Франком. О. Кобилянською, Лесею Українкою. В. Стефаником. О. Маковеєм, з геніяльним співаком Карузо, Решке, Мишугою, Шаляпіним. Баттістіні, диригентом Тосканіні, композитором Лисенком, Пуччіні, Желенським, Носковським та ін. Багато зусиль доклала, щоб познайомитися з Крушельницькою, Етель Войнич.

С. Крушельницька виступала неперевершеною співачкою і у вагнерівських та штраусівських операх. Так, з великим тріумфом в 1906 р. співала вона в міланському театрі Ла Скала в опері „Саломея" Р. Штрауса.

В 1909 р. С. Крушельницька здобуває нові тріумфи на сценах оперних театрів Палермо, Ліссабона, Александрії, Каїра, Буенос-Айреса, Сант-Яга. Де б не виступала співачка, що б не співала, її розуміли люди, поважали її мистецтво. Так у Сант-Яго на прощання її закидали білими голубами, — у Чілі це вияв найбільшої похвали і честі.

В 1911 р. С. Крушельницька, приїхавши спеціяльно з-за кордону виступила з великим концертом на святі з нагоди 100-річчя з дня народження М. Шашкевича.

В 1938 р. С. Крушельницька повернулась на батьківщину. Працюючи професором консерваторії, віддавала весь свій досвід, усе знання вихованню молодих мистців. Померла Крушельницька 1 листопада 1952 р.

„Дніпро" ч. 6. 1963.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО — ОБРАЗОТВОРЧИЙ МИСТЕЦЬ

Побіч двох справді імпонуючих видань, „Антології української поезії" і „Поетичних творів Тараса Шевченка", що появилися англомовною мовою в перекладах проф. К. Андрусишина і проф. Ватсона Кірконнела, для відзначення шевченківського ювілейного року Комітет Українців Канади подбав ще про одне видання — про мистецьку творчість Шевченка. Геніяльна поетична творчість Тараса Шевченка довгий час притьмарювала його мистецтво, яке він сам уважав своїм покликанням. Тим часом дослідники виказали, що Шевченко не тільки великий поет, але й визначний, найбільший у 19 ст. український мистець. Заходами мистецтво — знавців на Україні появилася вже значна скількість видань про Шевченкове мистецтво, одначе в підсовєтських умовах його творчість зображується викривлено, затушковуються національні елементи його мистецтва і робиться з нього не продовжувача українських мистецьких традицій, а наслідувача мистців російських. Власне, автор цієї монографії, мистець і критик Іван Кейван, постарався про те, щоб дати справжній, невикривлений образ Шевченка-мистця. Він звязав його творчість з довговіковими традиціями мистецтва на Україні та показав його оригінальність.

Видана монографія є альбомного формату 8½ до 11 інчів, оправлена в улюблений Шевченком колір — вишневої барви полотно. Вона має 88 сторінок текстів і 90 ст. репродукцій, у тому 16 у кольорах. Книга друкувалася в Мюнхені в Німеччині і з погляду технічного видання з великою дбайливістю, як мало яке українське видання. Добір ілюстрацій, що показують усе найважливіше з Шевченкової мистецької спадщини, перевів мистець С. Гординський, який був редактором того видання і написав англомовний огляд мистецької творчости Шевченка. Українські і англійські підписи під кожною репродукцією роблять цю книгу знаменитим подарунком також і для англомовного читача, який тут чи не вперше матиме змогу запізнатися з мистецтвом нашого знаменитого поета.

Ця книга — Шевченко в образах, повинна стати окрасою кожного культурного українського дому, а також знайтися у всіх чільних канадських і американських бібліотеках. **АВ.**

Вінніпег, 25. 8. 1964.

В 10-ліття Фонду Фундації ім. Наталії Кобринської

Марія Гавриш, референтка Фундації Союзу Українок.

Розуміючи основну вагу та потребу розбудови рідної культури за поміччю друкованого слова, українське зорганізоване жіноцтво в рядах Союзу Українок Канади, започаткувало було фундацію ім. Наталії Кобринської, в цілях видавничих.

Потреба такого фонду давалась відчувати роки й остаточно, в році 1954, на домініяльному З'їзді в Саскатуні схвалено, щоб Союз створив Видавничий Фонд.

Після З'їзду, осідок центральної управи переходить до міста Едмонтону й тут під проводом пані Катерини Міськів, голови, розпочалася по відділах в Канаді інтесивна кампанія за пожертвами на Фундацію.

За короткий час пожертви впливали до Союзу від відділів, від окремих членок, від наших прихильників. Слідкуючи за пресовими повідомленнями та за життям жіночих організацій на північно-американському континенті, можемо відмітити, що організація Союзу Українок в Канаді може вписати на рахунок власного культурного дорібку великий і небувалий успіх у Видавничому Фонді.

Створивши Фундацію, назріло питання популяризації праці та акції. Обіжники та різні статті на стогінках „Укр. Голосу" та „Променя" стали носієм нашого задуму. В обіжниках та статтях підкреслювано потребу та вартість мистецтва, підкреслювано велич історичних постатей, значення рідної літератури, рідної пісні, тощо.

Кожний друкований дорібок, крім працівників пера та організаторів вимагав великого грошевого вкладу й це нас не знеохочувало, бо наше жіноцтво вірило й вірить у його посланництво та завдання.

Видавничий Фонд почав розростатися, а вслід за ростом і розквітом побачили ми овочі початкової праці. До цього часу ми встигли видати цінну книжку „Ukrainian Embroideries and Stitches", редакції Анастасії Рурик і Музейного Комітету в Саскатуні; „Блискуча Зоря" — життя Святої Анни — пера Митрополита Іларіона; і „Українська жінка в хореографії" — праця Марії Пастернакової.

Оце є тільки скромний початок нашого видавничого успіху. Відчувається велику потребу видати матеріяли для старших чи для молоді, в українській чи англійській мовах, з області української культури і на цю справу Союз Українок Канади має вже відповідні фінансові засоби та пляни, щоб таке завдання виконати.

В нашому великому ділі, наші успіхи мусимо завдячувати особам, які віддано та з посвятою, жертвують свою працю важливій справі, щоб двигнути її на належний рівень, та осягнути бажані успіхи. Збірка грошей, як звичайно, це дуже важке і неприємне завдання — і до такої справи знаходиться дуже мало охочих та відданих.

Центральна управа в Едмонтоні була дуже щаслива тим, що на референтку Видавничого Фонду ім. Наталії Кобринської вибрано пані Марію Гавриш. З глибокою вірою у щирість нашого членства й без найменшого сумніву що справа завершиться успіхом, вона взялася за діло, вживаючи всяких засобів, як обіжники, заклики до членства по Канаді, особистий контакт, і т. п., вона підкреслювала особливу вартість Видавничого Фонду, який стане на службі та сторожі зміцнювання українського життя, головно серед нашої молоді. На рахунок невсипущої праці п. Марії Гавриш можна сміло записати чи не половину суми, якою тепер володіє наш Видавничий Фонд.

Є ще між нашим членством багато тих що свою цеглину ще не зложили на цю велику й благородну ціль. Виконаймо цей святий обов'язок в цю десяту річницю існування Видавничого Фонду та подбаймо, щоб не залишилось ні одної нашої членкині, без зложеної пожертви!

Стефанія Пауш.

PROMIN

Vol. V. No. 12 ENGLISH SECTION December 1964

JOSEF OLESKOW — A MAN OF VISION AND ACTION

Early Ukrainian Settlements in Canada 1895—1900. Dr. Josef Oleskow's Role in the Settlement of the Canadian Northwest by Vladimir J. Kaye. Illustrated. 420 pp. Toronto: Published for the Ukrainian Canadian Research Foundation by University of Toronto Press. $10.

by OL'HA WOYCENKO

After many years of careful research and study, Dr. V. J. Kaye of Ottawa has produced the scholarly work *Early Ukrainian Settlements in Canada* 1895—1900. This book is invaluable — it is the first publication of its kind, based entirely on authentic material which not only elucidates the early period of Ukrainian settlement in Canada, but it also sheds light on governmental immigration policies of that time, and portrays the roles and attitudes of many prominent individuals in top Government positions, involved in this movement. It is therefore, a very important contribution to Canadian history which from now on, no Canadian historian could ignore.

The early years of Ukrainian settlement in Canada, especially the years covered by Dr. Kaye (1895—1900) were, up to now, shrouded in a mist of vagueness. The previously published works (mostly in the Ukrainian language) which covered this period were far from satisfactory and hardly acceptable to serious scholars, seeking the truth. Professor G. W. Simpson points out in his foreword: "He (Dr. Kaye) soon became aware that much that was regarded as the group's history was superficial and based on stories which had been accepted and passed on without critical checking." Not satisfied with publications which were based primarily on memoirs of individuals and hearsay, and often contradictory, Dr. Kaye began his painstaking task of gathering material which eventually would faithfully depict the history of the early Ukrainian settlers. But, it wasn't until the author discovered Dr. Josef Oleskow's letter, written on October 23, 1897 to Sir Clifford Sifton, then Minister of the Interior, that his research activities began to show promise. The letter was found in the Public Archives of Canada, among the Sifton Papers dealing with immigration between the years 1895 and 1900. This letter revealed that from 1895 Dr. Oleskow had been in continuous correspondence with the Department.

Dr. Josef Oleskow

The search began for the earlier letters. Dr. Kaye writes in his preface thus: "The problem then was to find the correspondence referred to by Dr. Oleskow in his letter. It was not contained in the Sifton Papers ,nor was Dr. Oleskow's name to be found in the catalogues or registers of the Public Archives of Canada. At the beginning of July 1960, the missing link finally came to light. Four voluminous files of documents, containing Dr. Oleskow's original letters, memoranda, the correspondence of immigration officers and others — material as yet unknown to Canadian historians — were located." Thus the found documents — "material as yet unknown to Canadian historians" — formed the basis for Dr. Kaye's historical book.

Although the book is based on factual material, extensively quoted, the quotations are very aptly interwoven with Dr. Kaye's own commentaries and explanations. In its presentation, the whole work makes very interesting and ab-

(Continued on page 17)

A Merited Tribute

to the members of the Canada Press Club for their enviable record of dedicated service to Canada for over twenty years.

In their untiring efforts they have sought to integrate the ethnic groups into the democratic Canadian Scene and thus help build Canada as a "Land of the Free."

The value and effect of these efforts has been recognized by those most closely associated in the field of citizenship and immigration:

In 1964, The Honourable Monsieur Rene Tremblay
Minister of Citizenship and Immigration

"I realize that the ethnic press is called on to play a different role than that expected of the average newspaper. Not only do they keep in touch with the languages and tradition of their homelands, but with the culture and viewpoint of Canadians as well.

Editors of ethnic publications could be described as liaison officers between new and old Canadians — guiding the former and interpreting the viewpoints of the latter. I know of the untiring efforts of ethnic editors in this vital process."

In 1961, The Honourable Ellen L. Fairclough
Minister of Citizenship and Immigration

"I know that I am addressing a very influential group and I want to assure you of the interest of the Government in your work.

The editors of ethnic publications I know, are conscious of the role they play as liaison officers between new and old Canadians. The work that you perform in interpreting Canada to immigrants, in keeping older Canadians in touch with the culture and events of their homeland, is most useful indeed.

You are in a strategic position to help newcomers, and I think it is particularly fortunate that you perform your work so well."

The Canada Press Club is non-political and non-partisan except in its advocacy of democracy and its opposition to all totalitarian forms of government. As a club, and through affiliate organizations, including its member newspapers, it strives to work as a positive force towards the integration of Canadians of all ethnic origins. The valuable services it performs are well illustrated by the following excerpts from the Aims and Purposes of the Canada Press Club's Constitution.

To study and interpret the Canadian scene and the integration of ethnic cultures into that scene, thus striving to contribute to a more united and a richer Canadianism

CANADA PRESS CLUB
UNITY WITH DIVERSITY
EST. 1942

To study and interpret Canada's role in international affairs and her position in relation to all nations dedicated to uphold the ideals of freedom and democracy

The following newspapers are published in Winnipeg and are members of the Canada Press Club.

Canada Tidningen (Swedish)
Canadian Farmer (Ukrainian)
Canadian Hungarian News
Croatian Voice
Czas (Polish)
Der Nordwesten (German)
The Herald (Ukrainian)
Icelandic Canadian
Israelite Press
Jewish Post
Logberg-Heimskringla (Icelandic)
Mennonite Review (German)
Norrona (Norwegian)
New Pathway (Ukrainian)
Progress (Ukrainian)
Promin (Ukrainian)
Ukrainian Voice
Woman's World (Ukrainian)

"Recognizing that the Canada Press Club is performing an invaluable service to Canada, the following public-spirited individuals and business concerns are pleased to endorse and to encourage the furtherance of the worthwhile efforts of this group. They do so by sponsoring this message which will appear in all of the publications listed above."

sorbing reading .The book is divided into two main parts: Part 1. *Dr. Josef Oleskow*. This part of the book is built around Dr. Josef Oleskow as the central figure. It deals with his role in promoting Ukrainian emigration to Canada and includes the correspondence which ensued in this regard between the governmental agencies and himself; his subsequent visit to Canada, and his activities upon his return home. This part of the book is most revealing and fascinating. It reads not as a historical documentary but rather like a highly interesting biography.

It is a well known fact that Dr. Josef Oleskow visited Canada in 1895. The main purpose of his visit was to personally survey the lands available for settlement and to acquaint himself with the prevailing conditions with which the prospective settlers would be confronted. He was also known as the author of two publications, both printed in Lviw (Galicia), Western Ukraine, in 1895. One of them was entitled *Pro Vilni Zemli* (About Free Lands), the other (after his return from Canada) *O Emigratsi* (About Emigration) which greatly influenced and encouraged thousands of Ukrainians to settle in Canada. But, with the exception of these basic facts, little was known of Dr. Oleskow. It is only now, due to Dr. Kaye's research and writings that we have a clear picture of the man himself. He was a man of stature, of high principles, great integrity, determination and action. He was a great humanitarian who wanted to see his own people established in a country where he was sure they would not only be an asset there, contributing to her development, but where ,in return, they and their children would have a brighter future.

Dr. Oleskow, himself a highly educated person, a professional agriculturalist and farmer, lived close to his people and was familiar with their problems and requirements. When he came to the conclusion that Canada would be the best country for Ukrainians to settle in and establish their new homes, his decision was based on his thorough knowledge of Canada and his belief in her potentials. He read all available literature on Canada. He studied the climatic and soil conditions. He was well acquainted with the natural resources of the country and what it had to offer to her prospective settlers. In spite of this theoretical knowledge, he felt he should visit Canada and personally survey the conditions and look into the possibility of mass emigration of his people. With these plans in mind, he wrote a letter on March 16, 1895 to the Department of the Interior in Ottawa which eventually led to his visiting Canada in August - September of the same year. His personal contacts and correspondence with such prominent figures of that time as Sir Charles Tupper, High Commissioner for Canada in London, T. M. Daly, Minister of the Interior and later, Sir Clifford Sifton, as well as many others reads like a fascinating tale.

Dr. Oleskow's visit to Canada greatly strengthened his faith in Canada's potentials. He believed more than ever before that for her development Canada needed settlers of his people's calibre. At the same time, being a practical man, he visualized too the hardships that awaited these settlers in the initial stages of taking root. He felt, that along with the homesteads, the Government should grant the immigrants some basic relief in actual cash or credit to help them in their first difficult year of breaking the virgin lands and erecting homes. In his memorandums (during his visit to Canada) and later in his letters to the Government departments, his views, suggestions and recommendations are clearly defined. Reading his recommendations to-day in diachronical perspective, his demands seem very reasonable and even modest, yet at that time, they seemed to be rather bold and pretentious. As a matter of fact, some of the officials considered them even fantastic, which shows that Dr. Oleskow was far ahead of his contemporaries in his understanding and approach of the problems. Progress is slow. Even in a democratic country, the wheels of the cumbersome

R. H. G. BONNYCASTLE
DICKSON MOTORS LTD.
GREAT WEST LIFE ASSURANCE CO.
MAYOR STEPHEN JUBA
MONARCH LIFE ASSURANCE CO.
K. A. POWELL (CANADA) LTD.
HARRY SILVERBERG
CANADIAN WHEAT POOLS
(Alberta Wheat Pool).
(Man. Pool Elevators)
(Sask. Wheat Pool).
T. EATON CO. CANADA LTD.
IMPERIAL ROADWAYS LTD.
LABATT'S MANITOBA BREWERY LTD.
NATIONAL GRAIN CO. LTD.
JAMES RICHARDSON & SONS
THE CARLING BREWERIES (MANITOBA) LTD.
FEDERAL GRAIN LIMITED
INTERNATIONAL INN
JAMES LOVICK LTD. Advertising
NORTHWEST NITRO-CHEMICALS LTD.
SAAN STORES LTD. Sam Cohen—President
FRANK SIMKIN
DIANE INVESTMENTS LTD.
D. A. Zaharia—President
GREATER WINNIPEG GAS CO.
THE INVESTORS GROUP
MOORES TAXI LTD.
O'KEEFE BREWING COMPANY (MANITOBA) LTD.
SEARLE GRAIN COMPANY LTD.
MARK SMERCHANSKI
VICTOR THIESSEN, Victor Investment Corp. Ltd.

bureaucratic machinery turn slowly. Only a portion of Dr. Oleskow's recommendations were eventually implemented, after much letter writing and reminders on his part.

Upon his return from Canada to Lviw, Dr. Oleskow began to organize emigres on a larger scale. He was discriminate in his selection, and therefore, most of them had some financial resources, at least a few hundred dollars. The first group of these emigrants arrived in Canada on the S. S. Christiania on May 1, 1896. Dr. Kaye gives a documented list of these people, including the number of "souls" in each family and the amount of cash they possessed. This was the beginning of the avalanche of mass emigration to Canada which continued more or less at the same tempo to the outbreak of the First World War.

This silhouette of Dr. Oleskow wouldn't be complete if we failed to mention two other important factors which are proof of his unusual foresight and understanding, not only of the physical needs of his settlers but the spiritual needs as well. Firstly, there was the need of a counsellor, who would also be an interpreter, not only in transit, but for the period of transition in their new environment. Someone who would know German, English as well as the Slavic languages, to prevent "the emigrants from being exploited on their way by dishonest moneychangers, self-styled agents and other swindlers". As a result, Cyril Genik, the man who accompanied one of Dr. Oleskow's groups of emigrants to Canada, was engaged as interpreter by the Department of Interior. The other problem was not so easily solved. Most of Dr. Oleskow's settlers were of the Ukrainian Greek Catholic faith and he realized that they will need clergy of their own rite to administer to their spiritual needs Being aware that new immigrants would be unable to support a priest, he wrote a letter in this respect to Sir H. J. Macdonald, Minister of the Interior, on May 16 1896, explaining the necessity of a spiritual leader and asking the Government to grant a nominal salary to the priest until such time that the settlers would be in a position to finance such services. But, just as other recommendations of Dr. Oleskow were ahead of his times, so this request too was unprecedented and of such character that the Minister wasn't able to cope with it. And here again, viewing this situation in historical perspective, it is obvious that had Dr. Oleskow been successful in procuring for his people clergymen of their own faith, many problems and conflicts in matters of their church, which arose later within the group, would have been averted.

Part 11. *Ukrainian Settlements in Western Canada.* This section gives a documented account of the arrivals of the first groups of Ukrainians who settled in the districts of Stuartburn, Dauphin, Pleasant Home, Strathclair, Shoal Lake, Yorkton and Rosthern Regions, Edna, Star. Dr. Kaye not only lists the names and ages of these settlers, he also provides exact legal description as to section, township and range of the homesteads occupied by each settler. He liberally quotes reports of the various Immigration and Dominion Land agents, giving the conditions of each settler at the time of his arrival, including financial resources, with subsequent progress reports.

An interesting and revealing fact in this part of the book is that the immigrants were not always very co-operative in the choice of their respective homesteads. Often, against the advice of the Government Land Agents, they chose inferior land so that they could be near their relatives or friends who had settled earlier in the area, but on more suitable land. This sentimental attitude to be near their friends, as well as their eagerness to possess land with timber, retarted their progress for many years, as the land of their choice was not suitable for immediate cultivation and proved an additional hardship to the difficult pioneer life. Memoirs of pioneer-settlers of these regions are extensively quoted by Dr. Kaye, along with the official documents and reports.

The final chapters of the book contain brief biographies of various individuals involved in the immigration movement and land settlement. The book concludes with a selective bibliography of relative publications and material, as well as indexes.

In evaluating Dr. Kaye's splendid work, we should be grateful to him for giving us this inspiring portrait of Dr. Josef Oleskow who did so much, not only for Ukrainians, but for Canada as well. It is almost seventy years since Dr. Oleskow initiated his emigration activities, directing his people to Canada rather than Brazil, or to other countries where they were influenced by others to settle. That his vision and faith in Canada had merit, we to-day — with this passage of time — have only to look around us to see the fruits of his endeavours in all aspects of Canadian life. Dr. Josef Oleskow's rightful place in Canadian history has at last been established.

До особливої уваги

ВПоважаного Вчительства Рідних Шкіл у вільному світі

Високоповажані Пані й Панове!

Основним завданням рідношкільного вчительства є не тільки давати дітям українознавчу освіту, але в куди більшій мірі збуджувати в них національні почування і плекати інтерес до української культури, до літератури передовсім. Розвинути в наших дітей постійну потребу „співжити" з книжкою — це є головна мета праці Рідних Шкіл. Без української книжки в наших обставинах неможливо дати основи національного виховання і пов'язати формування світогляду молодої людини з українством.

Завдання нелегке. Але плянова, послідовна й витривала акція таки дає добрі висліди. Прикладом може служити Шкільна Рада і Вчительство в Австралії (головно своїми щорічними „Двомісячниками укр. книжки і преси"), коли там продається в рідних школах більше книжок, як в Америці й Канаді разом) в Австралії 20 тисяч українців, в Америці й Канаді півтора мільйона!

Стан з нашою дитячою книжкою тривожний — давні видання лежать у магазинах, нові не появляються, а провідний дитячий журнал „Веселка" ледве втримується. Пора на нашу плянову й широку акцію!

Для плянової і постійної популяризації дитячої книжки і журналу пропонуємо такі заходи:

1. Свят-Миколаївські і різдвяні імпрези повинні стати святом дитячої книжки. Всі діти дістають у дарунку обов'язково рідну книжку, а не тільки ласощі, іграшки, тощо. Програму імпрез влаштовувати з відповідними точками про рідну книжку.

2. Місяць жовтень — місяць рідної книжки. В цьому місяці влаштовувати ярмарки книжки, змагання між учнями за найкращу домашню дитячу бібліотеку, за найбільшу скількість прочитаних книжок, найкращу деклямацію і найкраще мистецьке читання, найліпшу розповідь змісту книжки, тощо. Змагання закінчувати святковим проголошенням нагород, відзначень, а звіт — допис подавати до „Веселки" і преси.

3. При роздачі кінцевих шк. свідоцтв давати кожній дитині як нагороду пам'ятку рідну книжку з дедикацією.

4. Для ближчого відношення дітей до дитячої преси влаштовувати 10-ліття „Веселки" (1954-1964) і 75-ліття появи в січні 1890 р. Львівського „Дзвінка" (1890-1965).

У „Дзвінку" появилися наші найкращі твори для дітей І. Франка, Лесі Українки, М. Коцюбинського, К. Малицької і інші, а „Веселка" дала і дає ряд нових творів необхідних у рідношкільній праці.

В 10-ліття „Веселка" повинна стати необхідним посібником у наших школах. Журнал потребує живого контакту з дітьми, школами і вчительством, потребує дописів, побажань, завваг, фот, вибраних шкільних задач і т.п.

Пригадуємо, що для шкіл передплата „Веселки" замість 4 є тільки 3 дол. Слід усвідомити далекосяглість факту, що Москва — Київ, не діждавшися упадку „Веселки", вирішили оце підшитися під її фірму.

Від весни 1964 р. всі дитячі видання Дитвидав у Києві дістають теж назву... „Веселка", щоби в цей спосіб баламутити еміграцію, насилаючи туди масово свої большевицькі дитячі видання під такою назвою, а при тому за безцінь, майже даром. Це вже зовсім відкритий наступ на нашу еміграційну дитячу літературу.

Українські Вчителі! Ми свідомі того, що основна база для розвитку нашої дитячої літератури — це наші Рідні Школи, наші шкільні діти і їх батьки. І тут наша роля має вирішальне значення. Що зробимо сьогодні те буде зроблено і буде надбанням на майбутнє. Ще в живих наші дитячі письменники і працівники дитячої літератури і ще сьогодні є можливий розвиток цієї літератури. Наша дитяча й юнацька література це наш великий бій за нашу християнсько-українську сутність у душах наших дітей. І в цьому бою наше місце в перших лавах!

Чи є пекучіша справа, як передача вартостей українського духа молодій нашій зміні і чи можлива вона без нашої літератури?

З побажаннями успіхів у високоцінній Вашій навчальній і виховній праці,

з глибокою пошаною і привітом

Головна Управа Об'єднання Українських Педагогів Канади
Шкільна Рада Українського Конгресового Комітеут Америки
Об'єднання Працівників Дитячої Літератури.

The Ukrainian Canadian Research Foundation with its devoted President, Mr. Stephen Pawluk — spiritus movens of this project — is to be highly commended as publishers of this history, a definite contribution to the treasury of Canadian historical data.

Н. Лиса

Куритіба, Бразилія

Інтерв'ю з пані Анною Рибка

Одного гарного пополудня вибралася я до пані Анни Рибка, щоб послухати її споминів про ті часи, коли це вперше прийшла їй думка та охота створити першу Жін. Організацію в Уніон да Вікторія. Хоч недавні ще часи, та вже багато і призабулось...

Пані Анна дещо змішана причиною моїх відвідин, скоровідзискала свою рівновагу і поволі перед її очима почали виринати моменти з минулого.

В 1924 до 1930 роках в місті Уніон да Вікторія, Санта Катерина, вже гарно працювало товариство Союз. Всього 15 українських родин та кількох самітних. Влаштовували всякі національні свята, давали наші вистави, забави, академії, приняття тощо. Жіноцтво все було їм потрібне до помочі чи на сцені, чи в кухні, чи в приборі салі. Працювали спільно. І почало з часом назрівати між жіноцтвом бажання створити жіночу організацію, яка крім помочі Союзові, могла б теж щось від себе творити.

Кожної неділі сходилися до товариства всі українці, неначе одна велика родина. Чулися всі добре в своїм окруженні, здавалось їм, що вони „вдома". Співали пісні, танцювали, згадували минуле, ділилися вістками з краю та з околиць.

І ось одної прегарної, соняшної неділі серпня, жіноцтво як все гуторило між собою. Чи може гарне сонце, чи близька бразилійська весна, чи добрий настрій, чи забава, чи своя пісня, чи може родинні виховання, порушили всіми. З гурту піднеслася молода, білява з карими очима, весела та говірка пані Анна і кинула весело клич — Створім нашу жін. організацію, так як там є в краю. Створім! І таки сьогодня! Пощо відкладати! —

Почали радити, передумувати і ось несподівано для всіх знайшли і відповідних жінок на членів управи. Першою головою вибрано пані Анну Рибку, містоголовою Стефанію Любий, секретаркою Анну Кочерженко, скарбничкою Анастасію Пастух, п-ні: Іда Мазуришин, Феврозія Микилита, Александра Літвицька, Лавра Хмис, Ольга Мазуришин, Стефанія Микилита, Антонія Соколовська, Анастасія Куміцка та Ольга Шаравара увійшли як прочі члени управи.

Пані Анна витягнула давні знимки та всіх показувала мені по черзі, даючи свої пояснення. Мала їх багато...

...На слідуючу неділю жінки влаштували велике прийняття та забаву з нагоди заснування першої жін. секції ім. Ольги Басараб.

Так почало працювати наше жіноцтво далеко від рідних сторін, в Бразилії. В початках мали багато труднощів, бо це були жінки переважно з нижчою, лише дехто з середньою освітою. Але чого то добра воля та охота не доконає!?. Знайшлися такі люди, які щиро їм допомагали, а саме тодішній секретар Союзу, п. Фелимон Хмис, сьогодні вже покійний, став їх добрим дорадником та моральним опікуном. Навязали контакт з пані Оленою Кисілевською у Львові, почали передплачувати „Жіночу Долю", „Волю", спроваджували різні книжки та журнали, для дітей „Дзвіночок", „Світ дитини" та підручники для навчання української мови. Влаштовували прогульки, грали вистави, співали, Різдво та Великдень святкували всі разом. Приготовляли українські страви, наше печиво, заховували наші звичаї, колядували. Спільно читали журнали, бо мало хто міг заплатити передплату, прибирали залю, виготовляли потрібні строї на вистави.

Перед будинком домівки занялися городом. Посадили кругом сині незабудьки, а в середині Тризуб з жовтого розхідника. Десь що три чотири місяці в переїзді до Ріо Ґранде до Сул, вступав, покійний вже, православний священик о. Сідлецький та таки в домівці товариства відправляв Службу Божу...

Зарумянилися лиця, заблищали очі в пані Анни. Здавалося, що минуле стало теперішністю... Довго ще оповідала пані Анна, багато веселого, цікавого, сумного...

— Що найбільше спонукало вас до самої ідеї створити жін. організацію?

— „Жіноча Доля"! Я читала її, захоплювалася тою працею, нашою, жіночою. Тим, що ми здібні теж щось більше зробити, крім домашньої праці!

В кожної з нас мало часу, тож треба було нам попрацатися. На відхіднім, все весела та дотепна пані Анна просила:

— Але не пишіть багато і не перехваліть, щоби часом з грішника святого не зробили...

Я усміхнулася...

— — — — — — — —

Пані Анна Рибка, з дому Жук, приїхала до Бразилії з родичами, 5-літною дитиною, з Галичини, з Бібрки. Свідомий батько, Іван Жук, бувший член „Просвіти" сам читав багато, спроваджував з краю книжки та журнали, та мати, свідома українка зуміли вже від найменших літ

Др. Л. Святенко

НАШЕ ЗДОРОВ'Я

АТЕРОСКЛЕРОЗ

Атеросклероз — захворювання судин, в основі якого лежить розлад обміну речовин, головним чином жирового обміну, внаслідок чого в оболонах артерій виникають патологічні зміни. При цьому в стінках артерій (холестерин).

Атеросклероз — водночас захворювання нервової системи, яка регулює кровобіг. Рівень холестерину в крові певною мірою залежить від перенапруження нервової системи, перевтоми, психічних травм, а також від складу вживаної їжі. Люди, хворі на атеросклероз, в минулому звичайно мали сильні нервові переживання, порушували режим праці, відпочинку та харчування, зловживали курінням та алькогольними напоями.

Вчені встановили, що атеросклероз виникає при порушенні засвоєння холестерину та виведення його з організму. Він починає відкладатись у внутрішній оболонці артетрій. В результаті в стінках судин утворюються стовщення — бляшки, які утруднюють протікання крові.

Дальше нагромадження холестерину в стінках судин призводить до розростання сполучної тканини і до відкладання у ній вапна. Власлідок склеротичних змін знижується еластичність артерій. Судини стають ламкими, просвіт в них звужується, що утруднює кровообіг, викликає розлад у живленні органів і тканин. Атеросклероз судин, які живлять серцевий м'яз, сприяє розвитку грудної жаби, інфаркту міокарда, а також міокардіосклерозу.

При атеросклерозі судин мозку спостерігається ослаблення пам'яті, погіршення сну, дратівливість, головні болі, шум у голові, вухах, головокружіння, іноді запаморочення.

ЗАПОБІГАННЯ ГІПЕРТОНІЧНІЙ ХВОРОБІ ТА АТЕРОСКЛЕРОЗУ

Говорячи про профілактику гіпертонічної хвороби та атеросклерозу, необхідно враховувати фактори, які обумовлюють виникнення цих захворювань: загальний стан хворого і насамперед його нервової системи та опірність організму. Призначення вищої нервової діяльності полягає в пристосуванні організму до зовнішнього середовища, з яким він перебуває у нерозривній єдності та взаємозв'язку.

Перенапруження організму, особливо розумове, призводить до перевтоми, виснаження нервової системи, а це, в свою чергу, знижує опірність організму.

У запобіганні захворюванням певну роль відіграють правильне чергування праці і відпочинку. Порушення режиму призводить до перевтоми, яка на відміну від звичайної втоми не зникає після короткочасного відпочинку і може супроводжуватися розладами нервової системи і діяльності внутрішніх органів.

Для відновлення працездатності та усунення функціональних розладів з боку нервової системи велике значення має регулярний відпочинок після роботи. Не слід забувати також про раціональне використання вихідних днів та відпусток. Благотворний вплив на збереження здоров'я і довголіття мають фізичні вправи і загартування організму.

У запобіганні захворюванням серця й судин велику роль відіграє раціональне харчування. В похилому віці слід обмежувати споживання м'ясних та рибних бульйонів до 2—3 разів на тиждень і замінити їх вегетаріанськими овочами супами. Добрим джерелом повноцінного білка є кефір, сир, кисле молоко. Сир може бути рекомендований у повсякденний харчовий раціон людям похилого віку. Хворому на гіпертонічну хворобу рекомендується споживати більше овочів, фруктів, молочних продуктів, нежирні сорти м'яса та риби.

Зараз медична наука володіє величезним арсеналом засобів для лікування серцево-судинних захворювань. Застосування їх повинно бути суворо індивідуалізованим і провадитись тільки за призначенням лікаря.

... Існує народне прислів'я „Серце — не камінь". Це справді так. І не лише в переносному, але, й в прямому розумінні цих слів. Серце — не камінь. Його треба берегти.

вщепити своїм дітям любов до всього рідного. Замешкали спершу в Сан Павло але мати не могла „їсти непосвячену паску", тому згодом переїхали до Парани, де були наші священики. Вийшла замуж за п. Миколу Рибка, за українця вже родженого в Бразилії, який почував себе все українцем та щиро працював для своїх та багато помагав своїй дружині. До сьогодні пані Рибка, мимо старшого віку все помагає та уділяється.

ЗРОБІТЬ І ВИ ТАК — ПРОСИМО!

Пише нам пані Марія Білоус, секретарка відділу ім. Л. Українки з Давфину:

„Ми зібрали 12 оголошень і побажань для поміщення в журналі „Промінь" з нагоди Різдвяних Свят. Пересилаємо два чеки на суму $61.00. Ці оголошення зібрали членкині нашого відділу: пані Юстина Маловська і пані Оля Кіез."

І наш журнал дуже потребує такої посвяти! Постарайтесь зібрати святочні привітання для свого журнала у Вашій місцевости і Ваша посвята часу і труду буде щиро оцінена. Ціна святочних привітань — $5.00, $10 і $15.00. Пришліть нам лише фірму, адресу і телєфон, а ми виготовимо таке привітання. Зробіть це замість святочного подарунку журналові. Кожний відділ Союзу і кожна місцевість може причинитись до привітання свого журнала, а тим способом помогти йому виконувати далі свою нелегку працю.

Привітання висилати не пізніше, як до 18 грудня 1964 р. З уваги на передсвяточну пошту, висилати завчасу від початку м. грудня.

Редакція

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

(Народня легенда)

Іде св. Миколай полями, лугами, за ним поспішають ангели, несуть дарунки для добрих дітей. Заходить Чудотворець до всіх осель, не минає ні села ні міста.

Найскорше поспішає до тих дітей, що хворі, чи каліки, що втратили рідних маму і батька, або може самі здорові і мама і тато у них є, але лежать довгими роками у лікарнях. Таких дітей багато серед українців після війни.

Малий Тарасик жив у дитячому сиротинці. Він ходив до школи, вчиться добре, опікуни його вдоволені його поведінкою. Тільки глибоко у серце в нього пекуче бажання, глибока туга. Він хоче мати маму і тата. Побачить нераз, як мати пестить і цілує дитину, відкриває очі, серце його приспішено б'ється тоді.

Святий Миколай знає про долю Тарасика, тому поспішає до сиротинця. Хлопець зустрів його з радістю, зворушений забув привітати.

— Що ж, Тарасику, ти мене не пізнаєше — питає св. Миколай.

— Як не пізнати? Тільки виглядав я Вас з неба, а Ви приїхали з міста.

Всміхнувся святець і питає:

— Чим же тебе обдарувати, Тарасику, хочеш гарного одягу, чобіток, забавок, книжечок?..

Не відповідає Тарасик.

— Може ти голодний чогось? Дати тобі такої їжі, щоб ніколи не відчував голоду? Може хочеш грошей багато?

Але на все Тарасик відповів мовчанкою.

— Скажи, хлопче, що хотів би ти мати, я все маю серед дарунків. Ти нічим не прогнівив Всевишнього.

На це Тарасик несміливо прошепотів:

— Я хотів би святий Отче, щоб мене хтось хоч раз у житті так приголубив, як мати свою дитину.

Засумував святий Миколай і не сказав ні слова. Любов матері, це якраз одинока річ, якою він не міг обдарувати нікого.

Павло ГРАБОВСЬКИЙ

ДО ШКОЛИ

Ну, прокидайтеся, діти:
Ранок — до книжки пора!
Сонечко вспіло залити
Все посереду двора!
Швидше вдягайтесь до школи!
Кращі прогаєте дні, —
Пізно вертати, — ніколи
Їх не завернете, ні!
Змалку кохайтесь в освіті,
Змалку розширюйте ум,
Бо доведеться у світі
Всяких назнатися дум.
Треба самим розвертати[1]:
Як і до чого все йде.
Шлях безпомилошно взяти —
Той, що до правди веде.
Щоб не зросли ви на сором
(Бійтесь найпаче того!)
Та не зробились позором
Рідного краю свого!

[1]) Розвертати — в розумінні розмірковувати.

Печиво Данусі

Надходили Різдвяні свята і в кухні почалася пильна робота. Треба було наварювати й напікати.

Дануся — дівчинка дуже господарна й запопадлива. Вона щиро помагала мамусі у всьому. Мала досить часу, бо почалися святочні ферії. Дануся так захопилася готовленням святочних страв, що і про свої лялі забула. Та коли вже в кухні майже все було готове до свят, Дануся раптом сказала до мами:

— Ах, матусю, а мої лялі не будуть мати свят, ні ялинки?

— Чому не будуть мати? — сказала матуся. — Як подбаєш, то будуть мати!

— Добре! Я спечу їм крухі тортики! Мамця позволить?

Мамця позволила, а Дануся взялася зараз до роботи. Вона любила найбільше крухі тістечка з малинами на верху. Отже подумала собі, що і лялям повинно це найліпше на свята смакувати. Тож рішила спекти такі пляцочки для своїх ляльок, яких мала чотири: Метю, Петю, Чічу і „Гостя з Конґа". „Гість з Конґа" — то був малий мурин, бо край Конґо є в Африці, а там живуть самі чорні люди-мурини.

Отже Дануся взялася до роботи. Поставила перед себе біленьку муку, масло і слоїк з

малиновою конфітурою. Замісила тісто і почала його качати на стільничці качалкою. При тім приспівувала собі всякі колядки, бо їй, як кожному при милій праці, було весело. Часто говорила і до своїх ляль пестливими словами. Вона посадила їх біля себе на підлозі, бо думала собі так: коли мені приємно бути в кухні, як мама працює, то певно й лялям приємно бачити мене при праці.

І видно, що лялям було дуже приємно, бо сиділи спокійно і чемно, ні одно не відзивалося. Тільки маленька киця, що прилізла і сіла біля стільчика, на якім стояла Дануся, час від часу мявкнула, даючи про себе знати, що вона тут.

Дануся скоро впоралася з роботою. Крухі пляцочки були скоро готові й до вечора були спечені. По вечері почала Дануся частувати ними свої лялі.

„С. Д."

ГУЛЯ

От і зима прийшла. Випав сніг. Міцно скували землю морози.

Розчистили хлопчаки у дворі майданчик від снігу, залили водою, — замерзла вона. Добра ковзанка вийшла!

Саме Юркові ковзани батько приніс — гарні такі, блискучі. Пригвинтив Юрко швиденько їх до черевиків, спустився по сходах, тримаючись за поруччя, і по снігу до ковзанки.

А у дворі вже дітей — повно-повнісенько. Хто на ковзанах катається, хто просто так стоїть, хто в сніжки грається.

Радий Юрко, що в нього нові ковзани. Та тільки ступив на лід — зразу і впав: ноги розїхались.

Сміються з нього дівчатка:

— Дивіться, Юрко на руках катається!

Прикро стало Юркові, що не вміє він кататись. Підвівся неквапливо, обтрусив сніг і знову поїхав. І знову впав. Та так не вдало, що добру ґулю на лобі набив. І таку ж болючу!

А дівчатка бачать, що він от-от заплаче, і ще дуже регочуться.

Підїхав до Юрка третьокласник Миколка.

— Ого, яку набив! — сміється. — Це перша?

Насупився Юрко, мовчить. Кому ж приємно, коли з тебе глузують? Навіть до дому вирішив іти. А Миколка каже:

— То нічого, у мене теж є. Дивись. І він зсунув шапку на потилицю. На його лобі красувалася здоровенна ґуля. Куди Юрковій ґулі до цієї!

— А тобі не болить? — тихо спитав Юрко.

— От іще! — весело пхикнув Миколка, поправляючи шапку.

Юрко поторкав свою ґулю, і йому здалося, що вона не така вже й велика, навіть боліти стала менше.

Він нахилився, зав'язав міцніше шнурок на черевику і знову ступив на лід...

Чомусь і дівчатка принишкли, перестали сміятись з нього. І хоч у цей день Юрко ще не один раз падав, вони навіть похвалили його.

Так чи не так?

Олег Буцень

Вишивальниці

СВЯТИЙ ВЕЧІР

Наче пташки легкокрилі
Паде пухкий сніг —
А по небі темнім сірім
Ангол вже пробіг.

Щоб зіроньку засвітити,
Щоби людям сповістити
Рождество Христа.

Ангол хмари розганяє,
Вже й шум крил затих —
Темносине неба вгорі,
Вдолі білий сніг —

І зіронька засвітила,
Та, що колись сповістила
Рождество Христа.

В. Л.

З ОКРУЖНОГО З'ЇЗДУ У ДАВФИНІ, МАН.

Заходом провінціяльної екзекутиви Союзу Українок Канади на Манітобу, відбувся окружний з'їзд при співучасті Т.У.С. і С.У.М.К. в неділю 18 жовтня в Давфині, Манітоба.

З'їзд почався Богослуженням у місцевій Українській Православній Церкві. Службу Божу відправив Всеч. о. М. Олесюк. Співав хор під проводом пані Галини (Лазарук) Гендерсон. По Службі Божій о. П. Олесюк відправив Панахиду за бл. п. Василя Лазарука в першу річницю його смерти. Всі вірні взяли участь в Панахиді, віддаючи шану працівникові на громадському і церковнім полі.

По Службі Божій відбувся спільний обід в Українськім Народнім Домі, який приготовили членкині місцевого відділу Союзу Українок. По обіді програму з'їзду відкрила представниця пані Марія Білоус привітавши присутніх, та пояснивши значення таких з'їздів в користь спільної праці для організації. Відтак слідувала хвилина мовчанки за покійних членкинь і членів самостійницьких ороганізацій.

Слідували привіти від місцевих організацій. Голова Українського Народного Дому — п. Р. Царук. Голова церковної громади — п. Ф. Чайковський. Голова відділу Союзу Українок — пані М. Андрейчук. Касієр п. И. Ситник від Т.У.С. Від старшого зїдділу СУМК голова — п. И. Горчинський. Від молодшого відділу СУМК — панна І. Царук.

Від відділів Союзу Українок склали привіти, пані М. Лебедович (Роблин) пані Мих. Козар (Етелберт), пані Я. Талпаш (Ґілберт Плейнс), пані Мандрик (Ґренд Вю). Панна Аделя Робак — заст. голови провінціяльної екзекутиви СУМК і також в дуже цікавий спосіб дала кілька сугестій для збагачення програми СУМК. Закликала сумківців цікавитися українською культурою. Слідувало слово голови пров. екзекутиви пані О. Завісляк, зупинилася над працею провінціяльної екзекутиви співпрацею з відділами СУК, опікою молодими відділами СУМК, та збереженню української мови.

Голова провінціяльної екзекутиви ТУС п. Петро Крепякевич виголосив доповідь на тему „Ідеологія СУС на сторожі нашого життя", та передав привіт від пров. екзекутиви ТУС.

Для розваги були концертові точки місцевого і дооколишніх відділів СУК, в яких взяли участь слідуючі: Сольоспів „Місяць на небі" — панна Зеновія Горбай з Роблин, дует — „Білі каштани", пані Євдокія Чайковська і панна Петруся Чайковська. З Ґилберт Плейнс груповий спів — „Соловейко", пані Елена Котик, пані Яруся Талпаш — панночки Дарія Талпаш, Єлисавета Дикун, Линда Ярема, а Линда Котик приграваля на піяні. Сольо спів — пані Галина (Лазарук) Гендерсон „Рушничок", — „І снилося з ночі дівчині".

На цім закінчено з'їздову програму як першу частину. Друга частина програми була присвячена „Свя ті Книжки". Членкині місцевого відділу Союзу влаштували виставу книжок, що знаходяться в бібліотеці відділу. Пані Докія Папіш з Вінніпегу дала дуже цінну доповідь про значіння української книжки і преси.

Кінцеве слово виголосив о. М. Олесюк, в якім зясував конечність і користь з'їздів та підніс вартість організації в житті народу.

Пожертви на організаційний фонд по 10 дол.: п. Петро Крипякевич, пані Марія Демчук, пані Галина Ґашина, відділ ім. Л. Українки — Ґренд Вю, відділ ім. Лесі Українки — Ґілберт Плейнс.

По 5 дол.: відділ ім. Доньки України — Роблин, відділ ім. Л. Українки — Давфин, відділ ім. св. Ольги — Етелберт, пані: М. Ґригорчук, Анна Симчич, Докія Папіш, Зеновія Ситник, Йосифина Лазарук, Параска Слижук, Анна Швець, Юстина Дух,

По 2 дол.: Марія Білоус, Марія Кульбаба, Анна Мазур, (панна) Ю. Стратійчук, Анна Фицич, М. Лебидович, Марія Савіцька, Марія Ґошуляк, Марта Огрин, Анна Горбай, Анна Галаберда, Анна Чайковська.

По 1 дол.: Яруся Талпаш, М. Козар, Ю. Бучий, Елена Котик, С. Стратійчук, Анно Підлипна, Є. Підлипна, Марія Михалюк, Палагна Фик, Михайлина Котик, Зеновія Горбай, Анна Ситник, Марія Андрейчук, (добр.) Ерика Олесюк, Анна Гнатюк, (пан) Лука Михалюк, Анна Кіндрат.

Е. Чайковська

ОСІННІЙ ЧАЙ У ВІННІПЕҐУ

У неділю 4-го жовтня заходами жіночого т-ва в залі церкви св. Михаїла улаштовано було осінній чай — дохід з якого був призначений для устаткування одної з кімнат в Колегії св. Андрея. Доброму успіхові цієї імпрези заімпонувала добра ціль, для якої постаралось нечисленне т-во ім. О. Кобилянської. Ще до початку імпрези, заля вже була заповнена гостями. При дверях вітали гостей Всеч. о. д-р С. Сасс, голова п. К. Підлубна і конвінерки.

Перед відкриттям формальної частини п. В. Ґоряк в коротких словах привітала всіх гостей, а п. О. Скегар придставила присутним головного промовця на цій імпрезі проф. П. А. Кондру.

Шановний гість — проф. Кондра офіційно вдікриваючи імпрезу розповів присутнім, про свої враження з побуту в Радянській Україні, яку він відвідав минулого літа. В другій частині слова доповідач підкреслив важливу ролю участи нашого суспільства в організаціях, які працюють для добра і розвитку національної культури в житті Греко-Православної Церкви з її найвищою науковою установою Колегією св. Андрея.

Після офіційного відкриття імпреза швидко набула інтимного характеру, де гості в зустрічах з приятелями, чи знайомими за горнятком чаю проводили свій час. Тут же за столом у залі продавалось смачне домашнє печиво, вазоночки з квітами живими, і відбулась розігравка деяких речей. Чай наливали — представниці церковних і світських організацій. Обслуговували гостей, дівчатка. Конвінеркою була п. В. Ґоряк. Кожному хто, причинився будь чим до цієї імпрези нагородою залишилось почуття радісного задоволення, що при цій нагоді кожний зробив хоч малий крок вперед для добра наших поколінь.

Р. Супрун, секр.

Висилаючи передплату за журнал на 1965 рік, не забудьте долучити прес. фонд з нагоди його 5-ліття.

ЗВІТ ПРОВ. З'ЇЗДУ СОЮЗУ УКРАЇНОК В МАНІТОБІ

З'їзд Союзу Українок Канади почався в пятницю 6 листопада 1964 р. ввечері при участі поважного числа делегаток і гостей. Цій першій сесії з'їзду надавали поваги своєю присутністю визначні гості — пані Анна Токарик, голова Союзу Українок Канади, гість-бесідниця пані Олександра Черненко, бувші дом. голови (було 2) Союзу, бувші провінціяльні голови (було 4), добр. Стратійчук з Алберти, Преосв. Владика Борис. Голова СУС — Т. Гуменюк, члени Колегії св. Андрея, ТУС і СУМК.

Відкриття з'їзду попередила молитва, яку провів о. М. Юрківський. Пані Ольга Завісляк, голова пров. екзек. офіціяльно відкрила сесію привітальною промовою. Преосвящ. Владика Борис передав з'їздові архипастирське благословення від Блажен. Митрополита Іларіона й побажав успіху в нарадах. Владика Борис у своїм привіті підкреслив важливість Союзу Українок в нашім громадськім і церковнім житті. У рідношкіллю, виховальній праці молоді, підніс значення і цінний зміст журнала.

Слідував привів голови Союзу Укроїнок Канади пані Токарик. Передаючи привіт, пані Токарик відмітила, що наші основні організаційні, виховно освітні й народні проблеми в кожній провінції одні й ті самі, і всі вони не легкі. Тому нам треба сили, єдности й витривалости, щоб спільними силами шукати розвязки.

Кожного року ман. пров. екзек. на своїм з'їзді вітає студента або студентку Манітобського університету за одержання стипендії Союзу Укр. Кан. в відділі Славістики за написану тезу в українській мові. Цього року стипендію одержала панна Анна Романець, за тезу — „Слово о Полку Ігореві". Пані Розалія Кондра, референтка стипендій представила панну Романець. Також поінформувала з'їзд, що Ман. Пров. Екзек. винагородила двох студентів-учасників літніх курсів при Колегії св. Андрея. Стипендії по 25 дол. одержали: панна Лелія Базюк з Едмонтону й Тарас Сеньчук з Виндзору.

З великим зацікавленням присутні делегати й гості вислухали цінної промови гості бесідниці пані Ол. Черненко на тему: „Українська жінка і сучасна доба".

„Щоб краще зрозуміти теперішний світ треба вернутися до нашої минувшини — сказала пані Черненко. Наводячи приклади з історії, вона висвітлила силу української жінки її місце в родині й суспільстві та її вклад у творенні історії України. Перейшовши до сучасности, пані Черненко сильно підкреслила завдання української жінки-матері у вільному світі.

З ласки Божої ми опинились поза межами України — і на нас спадає обовязок боротися за правду України. Сучасна проблема — це боротьба проти порожнечі української духовости. Мусимо відродити духовість, щоб була така як в тих часах, коли наші піонери засновували наші культурні інституції. Невільно нам резигнувати з наших позицій — невільно не стояти за правду, сказала доповідачка.

В Україні русифікація — поетична творчість закута в московські кайдани та в діялектику совєтського культу. В школах тиск не лише на українську мову але й на літературу та історію. Тисячі дешевих російських книжок, журналів і часописів заповнили бібліотеки й заляли книжковий ринок і постепенно усувають українську книжку, яка й так видається малим накладом. А тим часом наш нарід виростає в порожнечі української духовости та в

Теодора Гаврисишин, голова пров. екзекутиви Союзу Українок в Манітобі.

відсутности всякої думки про волю і незалежність. Тому на українців вільного світу спадає тяжкий обвоязок задержати, розвинути й передати майбутнім поколінням велику спадщину культурних цінностей.

Шукаючи виходу з нашого трудного положення, пані Черненко звернулась до українських православних громад, а зокрема до членства Союзу Українок з закликом сильніше взятися до праці на культурно-освітнім полі. Уважаючи знання мови, літератури й історії підложжям нашого життя, вона відмітила, що труд навчання рідної мови спадає на жінку. Серед нашої молоді є багато здібних дітей, що хотять добро робити. Треба ширити клич — „Не знаєш української мови, навчись її!" Нехай в кожній хаті буде українська книжка як вияв української духовости. Дух змагає до вічного творення й вічно бореться з матеріялізмом. „Культ труду" — хай буде нашим гаслом. Вона дальше заявила, що без української мови не може існувати українська православна церква — без свідомої української матері не може вирости українська молодь і не може жити українство.

По закінченні сесії відбулось чайне прийняття заходами пров. екзекутиви Союзу і місцевих відділів.

Друга сесія з'їзду Союзу почалася в суботу рано. Членки пров. екзекутиви здавали звіти з цілорічної діяльности. Звіти виказали поважну працю як: відбулося два окружні з'їзди; заряджено обїздку голови Союзу Українок пані А. Токарик по відділах у Манітобі; екзекутива передплатила 6 передплат „Українського Голосу" і дві передплати „Променя" до шпиталю для умово хворих; робилося заклики, щоб членки піддержували „Промінь", приєднуванням нових передплатників і дали поміч у переведенні Тривалого Фонду; голова пров. управи й інші членки брали участь у передконгресових нарадах КУК. На запрошення відділів, голова п. Завіс-

ляк виїздила з промовами.

Вислухавши звіти управи,, відбулася жвава дискусія над звітом референтки стипендій. Тому, що ціллю винагородження стипендій є заохочувати українських студентів вивчати українську мову в дискусії висловлювали такі сугестії: щоб кожний відділ постарався вислати студента на курс українознавства в Колегії св. Андрея, в інститутах або в оселі, (два відділи в Манітобі вже це роблять). — Започаткувати винагородження стипендій для студентів, що беруть українську мову в державних школах. У дискусії брали участь пані: Р. Супрун, М. Симчич, М. Сеніцька, А. Назаревич, М. Юрків, А. Черненко, Д. Папіш, М. Білоус, Н. Когуська, Т. Токарик, Андрейчук і Т. Гаврисишин.

Привіти з'їздові зложили делегатки відділів — А. Павлик — Л. Українки при Катедрі Пресв. Тройці, Вінніпеґ, Копельчук — Доньки України, Роблин, М. Козар — Св. Ольги, Етелберт, Фещук — О. Кобилянської, Сондавн, М. Низник — Л. Українки, Ст. Бонифас, М. Бачинська — Св. Ольги, Толстой, Стефанія Андрушко — Л. Українки, Форт Френсес, Онт., Р. Супрун — О. Кобилянської, Вінніпеґ, М. Сеніцька — Кн. Ольги, Вінніпеґ, Е. Гуменюк — Л. Українки, Транскона, Ґеня Матієшин — Л. Українки, Овкборн, Андрейчук — Л. Українки, Давфин. Окружні представниці: Марія Білоус, Давфин і М. Чвалюк, Мензі.

Голова Союзу пані Токарик поділилась з присутніми своїми враженнями з її поїздки по відділах у Манітобі й в Західній Канаді, та подала цінні завваги. (1) Треба подбати, щоб при кожнім відділі Союзу був молодший відділ СУМК. (2) Відділи повинні використовувати поміч своєї пров. екзекутиви — запрошувати референтки різних ділянок з промовами та порадами. (3) Головний музей в Саскатуні переноситься до приміщення в новому Інституті. Чи не було б добре започаткувати обміну речей між головним музеєм і філіями. Перед нами наш 40-ій Ювілей Союзу, сторіча Канади то 5-ліття нашого журнала „Промінь". До цього треба заздалегіть приготовлятися.

Пані Н. Когуська, редакторка журнала зреферувала проєкт 5-ліття „Променя" який припадає на початку 1965 року і буде тривати цілий рік. Також поділилась своїми враженнями з конференції Федерації Етнічної Преси Канади, яка відбулась в Торонто в жовтні і на якій репрезентували „Промінь" заст. голови Союзу пані К. Сакалюк та редакторка Н. Когуська.

Під час обідньої пори пані Розалія Кондра поділилась своїми враженнями з її побуту в Україні й висвітлила багато цікавих світлин.

Пані В. Ґоряк зложила подяку уступившій голові пані О. Завісляк за її щиру працю й відданість для Союзу на минулих пять років.

По закінченні сесії Союзу членки взяли участь у сесії ТУС, яка відбувалася в Колегії св. Андрея.

Склад пров. екзекутиви на слідуючу каденцію: з осередком у Вінніпеґу:

Склад манітобської провінціяльної екзекутиви С.У.К: Уступаюча голова — Ольга Завісляк, голова — Теодора Гаврисишин, 1-ша заступниця — Докія Папіш, 2-га заступниця — Єлисавета Білич, рекордова секретарка — Ольга Долинчук, кореспонденційна секретарка — Анастасія Сарчук, касирка — Марія Симчич, голова комітету філії музею і мистецтва — Ангелина Павлик, референтка культурно-освітна — Галя Ласько, реф. стипендійна — Розалія Кондра, реф. журнала — Марця Сеніцька, реф. цивільної оборони — Марія Юрків, архіву — Галя Майба, контрольна комісія — Евдокія Павлюкевич, Вікторія Ґоряк і Марія Кушнірик.

Окружні представниці: Давфин — Марія Білоус, Роблин — Марія копельчук, Овкборн — Михайлина Чвалюк, Флин Флон — Гафія Перепелюк.

А. Сарчук, секр.

РЕЗОЛЮЦІЇ, УХВАЛЕНІ НА ПРОВ. З'ЇЗДІ СОЮЗУ УКРАЇНОК В МАНІТОБІ

1. Учасниці провінціяльного з'їзду Союзу Українок у Вінніпеґу вітають 80-ліття жіночого руху, яке припадає цього року, хилить голову перед світлою памяттю борця за рівноправність жінки — Наталією Кобринською та її співучасницями, радіє поступом зорганізованого українського жіноцтва, в рідних землях у минулому й у вільному світі у сучасному та його досягненнями у всіх ділянках творчої праці.

2. Ввиду сучасних подій та великих змін у світі, а разом з тим великих змін у нашім українськім життю в Канаді, цей з'їзд закликає членство Союзу Українок Канади продовжувати дальшу традицію змагань за поступ в світі, зокрема в ділянці українознавства; з'їзд стверджує потребу кожної одиниці в рядах Союзу глибше зацікавитись українською літературою, працювати над поліпшенням своєї української мови, пізнати сучасних творців української літератури та слідити за подіями українського життя через читання преси; у звязку з тим, з'їзд підкреслює вагу курсів українознавства на університетах в Канаді, вагу літературно мистецьких клюбів по великих містах та закликає своє членство учащати на лекції та користуватися всіма можливими засобами над піднесенням рівня свого знання.

3. З'їзд строго засуджує брак глибшого зацікавлення розговірною мовою дома, яка є важливим чинником у виховальній праці нашої молоді і закликає все членство Союзу звернути якнайпильнішу увагу на те, щоб наш дім був заборолом перед асиміляцією молодого покоління, яке згідно з нашою програмою має продовжувати українське життя в Канаді, цим самим з'їзд підносить клич — в українськім домі — українська мова.

4. З'їзд висловлює глибоку радість з приводу відкриття Колегії св. Андрея у Вінніпеґу, уважає великою історичною подією, оцінює працю і пожертву тих відділів і членства в провінції Манітобі, які причинились до збірки фондів на неї.

5. Учасники з'їзду висловлюють оцінку дальшої праці у кампанії Фонду Фундації ім. Наталії Кобринської та радіють заплянованим проєктом публікацій, які відповідають завданням організації Союзу.

6. З приводу надходячого першого пятиліття журнала „Промінь", яке почнеться з початком 1965-го року, з'їзд постановляє провести найактивнішу кампанію за новими передплатниками, посилену кампанію за фондами, щоб заобезпечити журнал фінансово, дати йому можливість ще сильнішого розвою. З'їзд уважає, що кожна членка Союзу повинна бути його передплатницею.

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ

З осіннім і зимовим сезоном центральна управа Союзу Україної Канади в Гемилтон-Торонто розгорнула проекти діяльности.

Відбулось цієї осені чотири провінціяльні з'їзди — в Монтреалі в початку жовтня, в Брітіш Колумбії — у Ванкувері, в Альберті в Едмонтоні і в Манітобі у Вінніпегу. На всіх трьох з'їздах у Західній Канаді була присутня голова Союзу Українок Канади, яка крім доповідей в нарадах над проектами праці організації давала відповідні інформації.

З нагоди побуту в Торонто редакторки „Променя" Наталії Когуської, відбулась спеціяльне засідання центральної управи в Торонто 28-го жовтня, на якім головною справою було уложити програму 5-ліття „Променя", яке починається в м. січні 1965 року та інша праця у звязку з журналом. Пані Когуська і пані К. Сакалюк репрезентували „Промінь" на конференції Федерації Етнічної Преси Канади.

Організаційна обїздка голови Союзу Українок Канади — пані Анни Токарик закінчилась. Офіціяльні відвідини відділів відбулись в Західній Канаді в провінціях Бр. Колумбія і Альберти. В Манітобі пані Токарик зробила обїздку минулого літа. Членство з ентузіязмом приймало голову організації на своїх збраннях. Містимо кілька листів:

„В імени відділу О. Кобилянської у Вайта, Ман., складаєм щиру подяку голові, пані, А. Токарик, що загостила до нас з таким поучаючим відчитом. Це було в таку пору, коли інші виїхали на прогульку, а пані Токарик посвятила час на трудну поїздку по цілій Манітобі і ще далі.

Желаєм їй кріпкого здоров'я і витривалости надалі працювати для добра українського жіноцтва."

Марія Негрич

„Членки відділу ім. св. Княгині Ольги в Порт Альберні, Б. К., сердечно дякують голові С.У.К. — Пані Анні Токарик за відвідини нашого відділу.

Нам було дуже приємно зустрітись особисто з пані Токарик і познайомити її з обставинами, в яких приходиться працювати.

Гостина ця справляла на нас дуже миле враження і останеться надовго в нашій пам'яті. А також і наші діти відчули і зрозуміли, що це наша маленька громада входить в склад одної великої родини тут в Канаді.

Залучуємо наш сердечний привіт від нас усіх тут в Порт Альберні."

М. Микитюк

„Всі ми були захоплені промовами голови Союзу, пані Анни Токарик, як також її особистим теплим відношенням до нас всіх. На цім місці висловлюємо їй щиру подяку за труд, бо дорога до нас далека й утяжлива."

Провінціяльна Екзекутива на Британську Колумбію.

Голова пані П. Клюкевич

Секр. Добр. О. Сацевич

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ І ВИХОВНА СЕСІЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ В ТОРОНТО

Від 25-го листопада до 10-го грудня 1964 року щосереди і четверга о 8-ій год. вечора відбудуться **доповіді** на культурно-освітні і виховні теми в авдиторії будинку при катедрі св. Володимира, 404 Батирст вул., Торонто. На святочному відкритті 25-го листопада, 1964 року промовить Його Високопреосвященство Владика Михаїл. Доповіді виголосять слідуючі пані: (того ж вечора) пані Анна Токарик, голова Союзу Українок Канади — **Розбудовуймо українську культуру.**

Четвер, 26-го листопада — мгр. Тоня Горохович — **Образ людини в українській літературі старої доби.**

Середа, 2-го грудня — пані Орися Сушко і пані Леся Гринь — **Молодечі організації.**

Четвер, 3-го — панна Віра Шевчук — **Дитячі Садки.**

Середа, 9-го грудня — панна Марта Фотій — **Українська земля.**

Четвер, 10-го грудня — мгр. Тоня Горохович — **Мистецькі вартости твору Л. Мосендза „Останній пророк".**

Центральна управа Союзу Українок Канади запрошує українське громадянство до участи. По доповідях будуть дискусії.

Ганна Янішевська, освітня референтка

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕС. ФОНД „ПРОМЕНЯ"

Відділ ім. О. Пчілки — Йорктон, Саск. З нагоди свята членства (збірка включає 5 дол. пожертву пані В. Трофанюк)	$22.00
З ювілейних збірок в Лондон, Онт., (уродини земляка — Ол. Северина 6 дло., 25-ий ювілей подружжя п-ва А. і С. Степанюків — 7 дол.) переслав о. М. Дебрин	13.00
Відділ ім. Л. Українки — Едмонтон —	10.00
Відділ ім. Доньки України — Винярд, Саск. —	10.00
Відділ ім. св. Ольги — Вернон, Б. К. З нагоди Свята Книжки —	10.00
Пані Х. Саранчук — Норт Бетлфорд, Саск. З нагоди уродин —	10.00
Відділ ім. О. Пчілки — Бирнабі, Б. К. З нагоди освітнього вечора —	10.00
Із збірки на похороні бл. п. А. Ковальчук — Монтреал, переслала Галина Мельник —	10.00
Пан Л. Матусевич — Вінніпег, з приводу смерти брата бл. п. Анатоля Матусевича —	5.00
Із збірки на ювілею 50-ліття подружжя панства С. і Д. Кінащуків в Бюкенен, Саск. переслав С. А. Талпаш —	5.00
Пані Орися Сушко — Гемилтон, Онт. —	5.00
П-во Р. С. Ковалів — Едмонтон, з нагоди 25-ліття подружжя —	5.00
Марія Юрків — Монтреал —	5.00
Відділ ім. Л. Українки — Мензі, Ман. — З нагоди Свята Книжки —	5.00
Пані Анна Крамар — Едмонтон —	3.00
Пані Анна Вишневецька — Детройт —	3.00
Пані К. Юрків — Гаєс, Саск. —	3.00
Пані К. Салдат — Саскатун —	3.00
Пані К. Лисак — Винярд, Саск. —	2.00
Лука Кіслюк — Наягара Фалс, Онт. —	2.00

(Докінчення на сл. ст.)

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

СВЯТО ЧЛЕНСТВА І ВІДЗНАЧЕННЯ ЧЛЕНОК

Йорктон, Саск.

Заходом відділу ім. Олени Пчілки в Йорктоні відбулося 17-го червня 1964 року, в Народному Домі, Свято Членства й відзначення членок з нагоди 25-літньої приналежности до Союзу Українок Канади.

О год. 8-ій вечером заля Народного Дому заповнилася членками й гостями. При головному столі на почесних місцях засіли заслужені членки, Всеч. о. В. Бойчук, парох громади, пані Ана Ковалик, голова жін. тов., добр. О. Бойчук, культ. осв. реф., пані М. Пасічник, реф. ком. член., пан Григорій Процишин, голова громади й 16 нових членок, які були вписані до товариства протягом 1963 року.

Пані А. Цимбаліста, заст. голови, причіпила корсажі заслуженим членкам, якими були слідуючі пані: Катерина Куриляк, Веронія Трофанюк, Агафія Костенюк і Катерина Бортняк. Також причеплено корсажі голові жін. тов. і культ. осв. референтці.

Свято відкрила голова відділу, пані Анна Ковалик, яке почато відспіванням „О Україно". Дальше програму провадила добр. О. Бойчук, яка також відчитала святочний реферат, приготовлений відповідно на це свято.

Про заслуги й діяльність вищезгаданих заслужених членок відчитала рекор. секр. пані О. Піць, а Всеч. о. В. Бойчук вручив їм почесні грамоти Союзу. Отець парох у своїм слові дав признання за їх невтомну працю для нашої Церкви, а молодших закликав ставати спільно до праці і йти слідами тих ідейних і щирих провідниць на релігійно-національному полі. Пані М. Пасічник склала привіт новим членкам і почерзі представляла їх, а голова товариства причипляла їм відзнаку „Смолоскип", як знак приналежности до Союзу Українок Канади. Від церковної громади привіт зложив голова громади, пан Григорій Процишин, який подякував жіноцтву за їх так корисну працю для громади й побажав їм усім ще кращих успіхів на будуче. Слово від заслужених членок сказала пані К. Курилюк, а від нововписаних сказала пані Єлисавета Погорлик.

Ціла програма цього вечора була переплітана народніми піснями. Піснею „Де згода в родині" і спільною фотографією закінчено свято. По програмі членський Комітет, під проводом пані Л. Стросен, приготовив смачну перекуску, з якої дохід в сумі 22 дол. призначено на пресовий фонд журнала „Промінь". Цього вечора вписалося знову дві молоді пані до товариства. Всі членки розійшлися домів піднесені на дусі, радісні й горді, що належать до Союзу Українок Канади.

Ольга Бойчук

ІМЕНИННА НЕСПОДІВАНКА

В день Різдва Пресвятої Богородиці 21 вересня припадають іменини пані добродійки Хом'як з Едмонтону. Між знайомими виринула думка піти в цей день до дому о. Олександра і добродійки й поздоровити її з іменинами. На скору руку зорганізований комітет заплянував несподіванку. Того дня на адресу добродійки вислано квіти з записочкою „Від нас усіх".

Гості зійшлись на означений час до залі під Катедрою, а відтак разом до резиденції. Ця несподіванка зворушила іменинницю, так, що в першій хвилині вона не могла промовити ані слова, а сльози заблищали в її очах. Одна із присутніх пань пришпилила добродійці китичку квітів. Пані К. Засійбіда, гол. відділу Союзу при Катедрі св. Івана сказала святочне слово на честь добродійки. Пані Засійбіда дуже гарно схарактеризувала добродійку.

Добр. М. Хомяк

Між іншим вона сказала, що роля дружини священика є дуже відповідальною. Наша добродійка обдарована доброю і веселою вдачею; вона є примірною дружиною, допомагає о. Олександрові при кожній нагоді та цінить його працю; вона є доброю матірю, що докладає усіх зусиль над вихованням своїх діточок: Мирослі, Богдана, Лариси та Андрійка. Добродійка є дуже гостинною. Хто перейде поріг їхньої хати, той не піде додому голодним. Перші її слова це: „Прошу заходьте, сідайте, а може ви голодні, — я зараз подам чайок'". Дім о. Олександра й добродійки це немов станиця для їхніх приятелів і знайомих, що переїжджають через Едмонтон. Тут знаходять вони родинну теплоту, сердешну гостину та й вигідний ночліг. У відділі С.У.К. добродійка бере активну участь. На цей час вона є одною із заступниць голови.

На закінчення п. Засійбіда побажала добродійці щастя, здоров'я на многії літа. Присутні відспівали многії літа, відтак вручено дарунок. Пані подали чай і перекуску. До наливання чаю попрошено всіми

По $1.50 — Галя Веньгер — Риверсайд, Онт., К. Ґоян, Гемболт, Саск., А. Гриньків — Емгерстбург, Онт., Е. Таборовська — Торонто, Марія Шпитковська — Бімзвил, Онт., Марія Ф. Ґринюк — Ґронлид, Саск.

По $1.00 — С. Яхимець — Виловдейл, Онт., М. Павлик — Блейн Лек, Саск., А. Фер — Емерсон, Ман., Анна Г. Вахняк — Ґронлид, Саск., М. Передон — Торонто, А. Валькович — Монтреал, М. Ревуцька — Вінніпеґ, М. С. Крисовата, Фовм Лейк, Саск. —

По 50 ц. — Л. Рудич — Лашін, Кве., Л. Мельник — Торонто, А. Муляк — Вінніпеґ, Ґ. Лакуста Фирнес, Саск., Марія Левченко — Кендо, Саск., А. Фаращук — Торзбі, Алта., П. Шостал — Кемсек, Саск. —

шановну пані добродійку Ю. Мельничук. Між запрошеними гістьми були добр. М. Лучак і добр. М. Фляк. При смачній перекусці присутні весело гуторили, розходились домів у веселому настрою. Під кінець гостини прийшов о. Олександер і був дуже радий, що приятелі й знайомі гарно вшанували його дружину. **О. Л.**

З ОКРУЖНОГО З'ЇЗДУ В РОБЛИН, МАН.

Заходами провінціяльної екзекутиви Союзу Українок в Манітобі, при участи складових організацій СУС. відбувся успішний окружний з'їзд в Роблін, Ман. в неділю 4-го жовтня 1964 р.

З'їзд почався рано Службою Божою в місцевій У.Г.П. Церкві, яку відправляв Всеч. о. Зубрицький. Церква була заповнена вірними, бо в той день припадав День Подяки та відбувалось посвячення овочів. По Богослуженні всі перейшли до залі під церквою на спільний обід, що його приготовило жіноче т-во.

З'їзд відкрила окружна представниця округа Роблин — пані Марта Лебедович. Молитву перед з'їздом проказав Всеч. о. Зубрицький. В програму з'їзду входили промови представників складових організацій СУС., крім того місцевий відділ Доньки України відмічував своє 20-ліття. З того приводу промовляли — пані Анна Воробець, перша голова відділу, пані Мендро — заслужена членка, пані Анастасія Григорчук, яка причинилась до зорганізування того відділу. Голова відділу, пані Горбай вшанувала вище згаданих трьох пань корсажами живих квітів та відспівано було многоліття.

Програмою з'їзду керувала окружна представниця пані Марта Лебедович. Зложили привіти з'їздові: Всеч. о. Зубрицький — висловивши признання членству Союзу за її цінну громадську і виховну працю, пан Гаврилюк, пані В. Стуба від відділу з Роблину, пані Андрейчук, від відділу з Давфину, пані Козяр від відділу з Етелберт, п. Тарас Горбай від відділу СУМК в Роблин.

Промови виголосили слідуючі: пані О. Завісляк — голова пров. екзекутиви Союзу в Манітобі, пані А. Павлик — голова філії Мистецтва і Музею, п. Василь Сарчук промовляв від Союзу Українців Самостійників. В міжчасі промов відбулися концертові точки, в яких виступали: пані Чайковська з донькою проспівали дует: „Місяць на небі". Сумківці з Роблин відспівали дві пісні а також сумківці з Вінніпегу відограли представлення „Правдиве багатство" та була виставка вишивок, яку улаштували сумківці Вінніпегу і Роблину.

Жертви на організаційний фонд зложили слідуючі: По 5 дол. — п-во П. Бугери, п-во П. Горбай, п-во П. Новосад, пані Марія Білоус, пані Леон. Піць (на музей) пані А. Павлик, пані Зеновія Ситник, пані Н. Григорчук, жіноче т-во ім. св. Ольги — Етелберт, жін. тов. Доньки України, Роблин, жін. т-во ім. Л. Українки — Давфин, пані Марта Лебедович.

По 2 дол. — п. А. Гаврилюк, п-во Р. Гаврилюки, п. Степан Корчак, п. Василь Яловега, пані А. Воробець, Всеч. о. Зубрицький, пані Анна Ситник, п. Стиба, пані Анна Копець, п-во І. Островські, п. Й. Перхалюк.

По 1 дол. — пані Марія Андрейчук, пані Марія Швайківська, пані Боднарчук, пані Корчак, п. Василь Капець, пані Анна Іванишин, пані Марія Мендро, пані Шульган, пані Н. Кулик, пані С. Слюсар, п. С. Гаврилюк, п. Ґ. Ілащук, п. Іван Перхалюк, п. В. Гаврилюк, п. Ґ. Старчук. Разом 108 дол.

На закінчення з'їзду жіноче т-во в Роблин гостило учасників вечерою, на яку запросила всіх голова т-ва, пані Горбай.

Марія Копельчук, секр.

ВИШИВАНІ ВЕЧЕРНИЦІ В ГРИМЗБІ

„Темна нічка землю вкрила"—тони музики продираються крізь розкриті вікна залі й в темряві залягаючої ночі розпливаються. В містечку Гримзбі забава — вишивані вечерниці! Відділ Союзу Українок Канади ім. кн. Ольги заплянував а „трійка сміливих" в особах голови відділу п. В. Кузик і пань Мирослави і Стефанії Шпитковських взяли на себе обовязок приготовити все до вечерниць. Членкині і симпатички, що пішли назустріч цьому задумові взялись за вишивання суконок, бо за найкращі три одяги будуть нагороди! От і 6 червня. Заля за проєктом пань Шпитковських прибрана оригінально, музика грала, велике число гостей, настрій милий і веселий. Господиня п. Кузь вичерпала всі засоби штуки кулінарної, щоб задоволити гостей смачною і доброю вечерою! А на радість тим, що влаштували забаву заля повна, окрім місцевих є гості з далекої Ошави, Брентфорду і Гемилтону. Поміж многобарвною юрбою тут і там мигне в танці чи на переходячій жінці українська вишивка. Це контестантки!

Хоч весело молоді танцюють, а старше громадянство засівши вигідно при столиках забавляється розмовою, на залі помітне якесь вичікування а дехто зчаста поглядає на годинник. І ось прийшла вичікувана 10 година! Пан Кирило Шпитковський проголошує зібраним, що тепер відбудеться вибір найкраще вишитої суконки, вибиратиме ціла заля, кожний по своїй думці дасть голос на контестантку, якої число впише на карточці одержаній при вході на залю. Комісія в складі кількох осіб перечислить голоси. Дальше, пояснює наш конференсіє, що на цих вечерницях учасниці контесту постаралися пристосувати наші чисто українські взори до модерної сучасної жіночої ноші.

На освічену рефлєкторами середину залі виступає 14 контестанток. Кожна має в руках відповідної величини карточку зі своїм числом. Всі одна за одною обходять довкола залю, а вибираючі мають час приглянутися до їх одежі. Бачимо суконки, костюми, модні „шіфти", а навіть „матерніті" суконки! Пан К. Шпитковський тепер представляє кожну контестантку. Перше число це голова відділу п. В. Кузик, п. Мирослава, Стефанія і Марія Шпитковські, п. О. Личак, п. П. Гусак, п. Ю. Стефін, п. Л. Монастирська, п. Т. Яровенко, п. Д. Кузик, п. Т. Дяковська, добр. А. Ференсів, п. М. Шадурська і п. О. Купер. Контестантки поодиноко проходять серединою залі, фотоапарати блискають, серед гостей тиша. Хто виграє? — висить у воздусі німе питання. Не довго дала ждати комісія на вислід. Першу нагороду виграла молоденька сумківка панна Даруся Кузик в костюмі з білої вовни, другу пані Т. Яровенко в „шіфті" з панами і третю пані Ю. Стефін в суконці з сірого полотна. Всі три щасливі одержали нагороди в формі української кераміки, частинний дар української книгарні „Дніпро" в Гемилтоні.

Швидко пролетіли години на веселій й культурній розвазі й не счувся ніхто, як прийшлося заспівати „Час до дому час"! **Присутна**

ВЕЛИКИЙ УСПІХ

У Монтреалі, в кінці вересня і напочатку жовтня б. р. був організований великий інтернаціональний фестиваль з виставкою у фірмі „Міракл Март". До участі у фестивалі і виставці запрошено було представниць нашого відділу КУК. ім. „Лесі Українки" при церкві св. Покрови, як від української етнічної групи.

Наше товариство репрезентувала заст. гол., п. Віра Канарейська. Хоч умови були і складні, а проте ініціятивність та енергійність нашої представниці п. В. Канарейської врешті успішно довела цю справу до кінця. На цій виставці були влаштовані міжнаціональними групами накриття столів. Наш стіл був накритий в українському національному стилі — вишиваний обрус, серветки, чайна посуда, ваза з правдивими колосками жита та маками і т. п. Крім того був контест ляльок, в якому теж наш відділ взяв участь, а саме п. В. Канарейська при допомозі добр. Костюк і В. Вусатої спорядили дуже гарний національний український стрій для ляльки, яка між ляльками інших етнічних груп здобула перше місце і виграла для відділу першу нагороду — модерну машину до шиття — вартості 300 дол. На останньому засіданні управи нашого товариства 11. XI. б. р. п. В. Канарейська урочисто передала виграну машину для вжитку жіночого товариства.

Ця подія є великим успіхом та похвальною для нашого товариства у виявленні ще нової сторінки нашої завнішної праці в Монтреалі.

Марія Степова, секретарка

СВІЖА МОГИЛА

Монтреал, Кве.

В другій половині місяця липня, точніше — 16-го дня згаданого місяця, облетіла сумна вістка всіх членів Свято-Софіївського Собору, а зокрема членок Жіночого Товариства „Доньки України", відділу Союзу Українок Канади, що їхня довголітня членка бл. п. Анна Ковальчук відійшла у вічність. Смерть наступила зовсім несподівано як для її дітей і рідні, так і для цілої громади. Втрату відчулося тим більше, бо Покійна була надзвичайно милої вдачі, примірною християнкою й членкою Церковної Громади та в горі згаданого Жіночого Товариства. Її було видно кожної неділі в Домі Божім. Вона не опускала сходин улюбленого її Жіночого Товариства, і по змозі своїх сил брала в ньому живу участь. Своїми жертвами піддержувала всі добродійні цілі. Цієї жертвенности вчила вона й своїх дітей.

Покійна побачила світ в селі Залуже, Збаражського повіту, 7-го серпня, 1893 р. в родині Іваськів. Вийшовши заміж за Микиту Ковальчука, Господь поблагословив їх двома діточками: сином Антоном і донечкою Софією. Обоє вже подружені й мають своїх діточок.

Покійну похоронено на місцевому Мавнт-Роял цвинтарі біля її покійного чоловіка, який відійшов у вічність 13-го червня, 1953 р. Похорон Покійної відбувся в понеділок, 20-го липня, 1964 р. із Собору св. Софії при великому здвизі народу, які прийшли в послідне попрощати дорогу й милу людину на вічний спокій. Через три вечори були відправлені Панахиди в похоронному заведенню а в день похорону св. Літургія та остання похоронна відправа, яку очолили наші Отці Настоятелі: В. Слюзар та Ф. Легенюк. На поминальному обіді, улаштованому членками Жін. Тов. „Доньки України", головою якого була дружина Антона, сина покійної, пані Анастасія Ковальчук, зложено на нев'янучий вінок в пам'ять покійної 34 дол., яку то суму розділено на українську пресу: „Промінь", „Вісник" і „Український Голос". З великої любові до своєї Матері зложили діти покійної: син Антон з своєю дружиною Анастасією й дочка Софія замужна Карась зо своїм чоловіком 500 дол. на Собор св. Софії. Це був дійсно гідний пошани своєї дорогої Матері дар!

Спи дорога Сестро, Анно, спокійним сном! Нехай канадійська земля буде Тобі легкою!

Приятелька

ПАРАСКЕВІЯ СТЕБЕЛЕЦЬКА

Портедж ля Прері, Манітоба.

Дня 12-го грудня, 1963 року рознеслась сумна вістка, що в Регабілятіційному Центрі у Вінніпегу померла довголітня членкиня Союзу Українок Канади, Параскевія Стебелецька.

Покійна, з роду Фочуків, народилася в Україні і малою дитиною приїхала до Канади зі своїми батьками, які замешкали в Портедж ля Прері. Там вона виростала, виховувалась, пізніше вийшла заміж за Онуфрія Стебелецького й там жила до кінця свого життя.

Параскевія Стебелецька належала до відділу Союзу Українок Канади ім. Ольги Кобилянської в Портедж ля Прері від самого початку його заснування. Вона завжди займала важну позицію в заряді, як секретарки, заступниці голови, бібліотекарки і т. п. а через три роки була головою товариства. Вона також була зв'язковою між відділом а канадійськими організаціями, а саме в Жіночій Раді. Коли занедужала й не могла брати вже активної участи в товаристві, то вона все одно заохочувала молодих жінок вступати в ряди Союзу Українок Канади та допомагала їм своїм досвідом та порадою.

Крім того покійна була діяльною членкинею інших канадійських організацій, як Норт Енд Шпитального Товариства. Жіночої Секції Прогресивно Консервативної Асоціяції та Гортикультурного Товариства.

Похорон відбувся з Української Греко-Православної Церкви в Портедж ля Прері, який відслужив о. прот. М. Юрківський. Покійна залишила в глибокому смутку свого мужа, пять синів, сестру й брата. Союз Українок Канади втратив ще одну щиру працівницю своєї організації. Вічна Їй память!

ПОПРАВКА

В попереднім ч. 11 „Променя" на стор. 13 в підписі під фото учасниць Конвенції К.Н.Ж.Р. в списі „Присутні на Конвенції українки" в другім ряді надруковано Марія Пелепяк — має бути Пелепюк.

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Приписи виготовила Н. Сенів, референтка Союзу Українок Канади.

З уваги на те, що слідуюче число журнала виходить на початку м. січня і не всюди воно наспіне на час, подаємо в цім числі стравопис на Святу Вечерю і деякі з нього приписи.

З таких страв складається Свята Вечеря.

Кутя, борщ, холодець з риби, смажена, або печена риба, варена квашена капуста з горохом, гриби в сосі, голубці з гречаних круп, пшоняні, або з рижу, фасоля, оселедці, вареники з капустою, картоплів, сливок або й з маком, узвар (з сушених овочів) сливок, грушок, родзинків. Печиво -- колачі, пампушки, печені періжки. Горіхи та овочі.

Звичаї Святого Вечора, особливо ті, що відносяться до страв де в чім різняться, прим. кутя в Київщині складається з вареної пшениці з медом. Маку до куті вживали лише в західній Україні — Галичині, Поділлю. На Поліссю варили пшеницю і давали олію замість меду. В багатьох частях України кутю подають насамперед на стіл, кушають і щойно тоді споживають інші страви, в інших частинах України кутю подають на закінчення. Миска з кутею лишається на столі цілу ніч — це в пошані для душ померлих предків.

На Святий Вечір, капуста, яка вариться з горохом, має бути густа. Пироги з фасолею або капустою подаємо на стіл разом з борщем і рибою. Вареники подаємо на стіл з цибулькою, присмаженою на олії. Пампушки завиванці або колачі, подаємо на стіл з узваром. Всі страви повинні бути пісні без мяса, масла і сира.

Кутя: 2 горнят пшениці, 2 горнят меду ½ горнятка горіхів, ¾ горнят маку. Пшеницю перебрати, виполоскати і висушити в печі 250° час від часу мішаючи. Коли висохне — покропити гарячою водою і дати в полотняний мішечок, товкти макогоном аж верхня лушпина пшениці зійде. Тоді пшеницю виполоскати, луску сплавити дати до посуду і хай мокне через ніч. Рано дати дріб ку соли і варити в тій самій воді від двох до чотирьох годин, аж поки пшениця стане мяка.

Хто любить кутю з маком то його приготовляти в такий спосіб: мак висушити, сполоскати і змолоти на машинці, дати мед; горіхи і вимішати з пшеницею, розвести гарячою водою, щоб куття була рідка.

Студинець з риби

2 фунтовий короп, 1 цибуля, 2 морк ви середньої величини, 1 петрушка, кусочок пастернаку, зубок часнику, сіль і перець до смаку.

Корона почистити з луски і вичистити середину, очі вибрати острим ножем. Зварити ярину. Коли закришка майже готова, дати до неї покраяну на кусочники рибу і варити яких 10-15 хвилин. Води має бути стільки, щоб покривала рибу. Як готова, вибрати цибулю, зубчик часнику. Рибу виложити у відповідну посуду і залляти юшкою. Для певности можна розвести одну пачечку желятини в холодній воді і змішати з юшкою. Поставити в холодільник, щоб риба застигла. Коли подаємо на стіл, можна приварити кружальцями цитрини і зеленою петрушкою.

Квашена капуста з горохом

3 горнятка квашеної копусти, ¾ горнят води, 1 горня вареного сухого гороху, 1 середньої величини цибуля, 3 ложки столової олії, 2 ложки муки, ½ зубчика часнику (як

Моделює Марія Сулима.

Суконка чорна з вовняної матерії. Сокальський взір. Кольори можна вложити по своєму смаку, лише ті самі кольори.

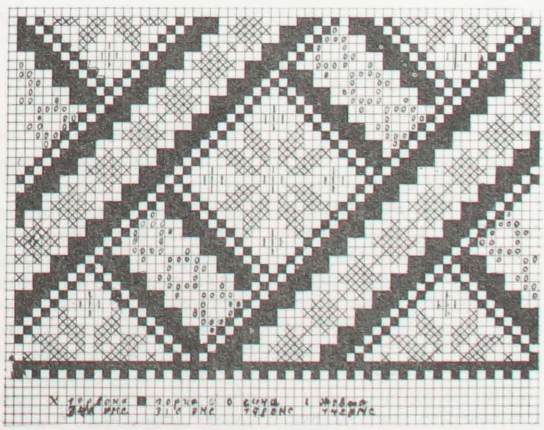

хто хоче), солі і перцю до смаку.

Виполоскати капусту в теплій воді і сцідити. Залляти водою і варити 20 хвилин. Цибулю покраяти і посмажити в олії, посипати мукою і дозволити, щоб запражка стала жовта. Цю запражку дати до капусти, добре вимішати і варити. Додати часник і горох. Хай вариться разом ½ години. Капуста має бути густа.

Оселедець з цибулею

Вимити 2 оселедці і лишити на ніч в холодній воді. На другий день накраяти кружальцями цибулі (кільки хто любить), поляти цибулю гарячою водою і зараз же сцідити і поляти холодною. Оселедець покраяти на кусничкі і дати до посудини, прикрити цибулею, полити оливою і оцтом і подавати на стіл.

Голубці з гарячих круп

Спражити в печі гречані крупи, вимішати з сирим яйцем (можна і без яйця). Мішати весь час, щоби не пригоріли. Запарити праженим гарячим молоком, або водою. Посолити і дати трохи оливи, або іншого товщу. Вложити в піч, щоб каша трохи випеклася. Окремо присмажити на товщі зо дві дрібно посічених цибулі, додати до каші, вимішати і з того робити голубці. До голубців додати товщу і кілька ложок густої сметани. Пекти голубці без води, то будуть сипкі і смачні.

Льняні пампушки (пісні) на 5 осіб

Розпустити одну почечку дріжджів в 2, або 3 горнятках літеплої води. Ріденько підчинити мукою. Як добре підросте, втерти одну цибулю, додати ложку соли і вимішати добре. Додати стільки муки, щоб можна було ложкою добре вимісити. Як підросте, брати ложкою і вкладати в гарячу оливу (лише уважно). Подавати гарячі на стіл.

Мігдаловий торт

12 білків, 2 горнят цукрової мучки (айсінг сюгар) ½ ф. змелених мігдолів. Білки вбити натвердо, (щоб стали чубком) додати цукрову мучку і добре вбивати, додати змелені мігдали, повільно завиваючи в середину. Доти до трьох тортових бляшок. Пекти в 325° Ф. пів години.

Крем до торта

½ фунта несоленого мяса, ½ фунта цукрової мучки, ¼ фунта мелених мігдалів, ¼ горнятка лікеру „чері бренді", 4 ложки густої солодкої сметанки. Вимішати масло, цукрову мучку і мелені мігдали. Додати лікер і вбити. Додати сметанку. Виложити масу між торти. Верх можна також прикрасити цією масою, або звичайним люкром з масла, цукрової мучки і цитрини.

Бурячки

Подаємо припис на бурячки, які не тільки дуже добрі подавати на стіл на Різдво з індиком, гускою чи качкою, але також багатопоживні.

¼ горнятка меду, 1 ложечка потертої шкірки з помаранчі, ¼ горнятко соку з помаранча, ¼ горнятка соку з цитрини, ½ ложечки соли, 2 горнят зварених окремо, або з кена бурячків. В малій мисці змішати мед, шкірку з помаранчі, сік з цитрини і сіль, дати бурячки. Вимішати. Дати до холодільника на кілька годин. Час від часу перемішати.Сцідити і подавати на стіл до мяса.

Печена качка

Почищену качку натерти середину сіллю і начинити начинкою, яку подаємо: 6 горнят ½ цалево нарізаного хліба, 1 горня покраяної салери, 1 горня ананасу ½ горнятка посічених волоських оріхів, 2 ложечки соли, 1½ ложечки паприки, ½ горнятка топленого масла, 3 яєць розбитих. Усе це змішати і начинити качку. Положити качку грудьми догори у розкритій бляшці. Качку (свійську) пекти 30 хвилин від фунта в температурі 375 до 400° Ф. Качку добре поливати час від часу помаранчевим соком змішаним з товщем, що є на дні бляшки. Качку поливати в годину перед її спеченням. Подавати на стіл з різною, кому до вподоби яриною.

Яловичина з яриною

¼ горнятка масла, ½ горнятка посіченої селери, 1 середня цибуля посічена, 1½ ложечки „кирі павдер" (порошок з пряних рослин), 1½ горнят покраяної на кусники яловичини (залишки з попереднього обіду), 1 бляшанку грибового супу, ½ горнятка води, 1 ложку цитринового соку, 1 горня вареного гороху, 1 горнятко покраяних і зварених картопель (бораболь) 2 ложечки солоних земляних горіхів.

Пів години перед обідом посмажити в маслі цибулю, салєру і кирі павдер. Коли цибуля і салєра змякнуть, додати мясо, суп, воду, сік з цитирни, горох, картоплю, все добре загріти, посипати горіхами і подавати на стіл.

Н. Сенів

В ДЕНЬ УРОДИН НА ДОБРІ ЦІЛІ

Норт Бетлфрод, Саск.

Вечером, 18-го жовтня, 1964 року, в домі п-ва Олекси і Харитини Саранчунів зійшлася родина, щоб вшанувати день уродин пані Харитини Саранчук. На заклик п. Івана Вороха, присутні зложили на Колегію св. Андрея у Вінніпегу по 5 дол. — п-во Олекса і Харитина Саранчуки, по 1 дол. — п.п. А. Штокалко, В. Спилчин, І. Саранчук, І. Ворох. Разом 10 дол.

Крім того пані Христина Саранчук, оцінюючи журнал „Промінь" жертвувала від себе 10 дло. на пресовий фонд. Всім щира подяка а пані Саранчук многая літа.

Присутній

ВИКАЗ ПОЖЕРТВ НА ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ФОНД, ЗЛОЖЕНИЙ НА З'ЇЗДІ У ВІННІПЕҐУ.

По 10 дол. — відділи: Лесі Українки при Катедрі Пресв. Троці, Вінніпеґ.

По 5 дол. — Св. Ольги — Толстой, Лесі Українки — Мензі, Лесі Українки — Овкборн, О. Кобилянської — Вінніпеґ, Лесі Українки — Давфин, Лесі Українки — Фт. Френсис, Лесі Українки — Транскона, св. Ольги — Етелберт, княгині Ольги — Вінніпеґ, Доньки України — Роблин, О. Арсенич, А. Павлик, М. Чвалюк, М. Білоус, М. Мандзюк, О. Завісляк, О. Долинчук, М. Сеніцька, Д. Гавриспшин, А. Григорчук, Е. Гуменюк.

По 2 дол. — Добр. Стратійчук, С. Закус, добр. Мельник, М. Танчак, А. Сарчук, Ґ. Матієшин, добр. Савчук, М. Козар, М. Симчич, Г. Влад, М. Марко.

По 1 дол.: А. Воробець, Р. Супрун.

Зложили на стипендійний фонд під час з'їзду пані А. Григорчук 10 дол.

(До звіту на стор. 25-26.)

Більше, ніж 720,000 осіб стали КАНАДСЬКИМИ ГРОМАДЯНАМИ

з того часу, як закон про канадське громадянство ставдіючим у 1947 році.

Лише в 1963 році понад 69,000 новоприбулих склали присягу на вірність та стали повноправними членами канадського суспільства.

Усі новоприбулі, які були законно прийняті до цієї країни, як еміґранти, чотири роки і дев'ять місяців тому, можуть подавати заяви на канадське громадянство ТЕПЕР. Якщо ви один з таких новоприбулих, щиро запрошуємо вас негайно подати Вашу заяву.

Користуйтесь **всіма** правами та привілеями повноправних членів канадської нації:

— **правом голосування**
— **правом на урядову працю**
— **правом на канадський пашпорт**
— **правом брати участь в будові майбутнього Канади.**

Формулярі для виповнення заяв на громадянство ви можете дістати від урядовця окружного або повітового суду, від урядовця суду для справ громадянства, або від реєстратора канадського громадянства в Оттаві.

Рене Трамблей,
Міністер Громадянства та Іміграції

P 19C JAN 65
MISKEW MRS P A
12608-66 AVE
EDMONTON ALTA

ДОКІЯ ГУМЕННА

СКАРГА МАЙБУТНЬОМУ

РОМАН

Ювілейне видання, присвячене 150-літтю Т. Шевченка. 320 стор. Тверда оправа.

Ціна 5 дол.

З незалежних причин ця праця з'являється у світ через 8 років після виходу роману-хроніки „Хрещатий Яр", що є, власне, продовженням роману „Скарга Майбутньому".

Читачів, зацікавлених мати цілість і додати до „Хрещатого Яру" „Скаргу Майбутньому", просимо звернутися на нижче подану адресу не відкладаючи, бо пізніше цієї книжки може вже й не бути: фінансова неспроможність оплати друку та відсутність місця для зберігання видань примусили видати „Скаргу Майбутньому" меншим накладом, ніж „Хрещатий Яр", з тим, щоб книжку відразу ж і розіслати.

Замовлення й оплату слати на адресу:

D. HUMENNA
c/o The Ukrainian Academy
of Arts & Sciences in the U.S. Inc.
206 West, 100th Str.
New York, N.Y. 10025, U.S.A.

ТИМ, ЩО ЛЮБЛЯТЬ ВИШИВАТИ

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES

Опрацювала Анастасія Рурик

так називається книжка вишивок і стібів, написана в англійській мові. Багато ілюстрована, 12 сторінок взорів вишивок, 8 з них в кольорах, багато ілюстрованих взірців на вишивання декоративних подушок, обрусів, доріжок, рушничків з показником кольорів ниток. Є взори вишивок полтавського вирізування, роблення мережок. Стіби показують як легко навчитись вишивати гладдю, низинкою, яворівкою та багато інших стібів.

Книжка має 130 сторін друку, широкий формат, вигідний для розміщення взорів, спеціяльна оправа, щоб книжка легко відкривалась.

Книжку видав Союз Українок Канади.

Продається по $4.00 з пересилкою.

Замовлення разом з грішми висилайте на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
624 Upper Ottawa St.,
Hamilton, Ont.

Ви можете набути в нас книжку

„УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ"

Марії Пастернакової

Є це рідкісна книжка про танцювальне мистецтво. Познайомтесь з культурою танцю, його прадавньою історією, його етапами, народніми танцями, клясичнимм балетом і мистецьким модерним танцем, пізнайте сучасних українських балерин, що здобувають місце, хоч і на чужих сценах, але з українським імям, балетах.

Книжка здобула широкий відгомін у пресі, поважне число прихильних рецензій були поміщені в різних часописах і журналах. Видання дуже гарне, на добрім папері, багато ілюстрована. Стор. 215.

Ціна $3.00 з пересилкою.

Замовлення слати:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
624 Upper Ottawa St.,
Hamilton, Ont.

RELAX MRS. HOUSEWIFE!

Enjoy a visit in our coffee shop while shopping. No need to bake this weekend, just phone or stop in. We'll have a wonderful array of cakes, cookies, pies and pastries.

HARRY'S BAKERY

Phone: 2 - 2343 **Kamsack, Sask.**

ТРИ СИЛЬВЕТКИ

В цій книжці широко описано про життя і гворчий шлях Марка Вовчка, Л. Українки і О. Кобилянської. Поручуємо „Три сильветки для прочитання членкам, для тих, що будуть готовити реферати, для спільного читання на вечорах.

Цю книжку опрацював кілька років тому проф. Леонід Білецький. До редакції „Промінь" звертаються поодинокі читачі за інформаціями за подібними матеріялами. Щиро поручаємо її всім зацікавленим

Ціна її $1.50.

Замовляйте

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
624 Upper Ottawa St.,
Hamilton, Ont.